

ÉLETTÜNK

XXXV. évf. 11. szám (35. Jg. Nr. 11)

Az európai magyar katolikusok lapja

2003. november

Szent Márton napjára

Falvaink életében nevezetes nap volt régen az őszi novemberben Szent Márton napja. Ilyenkor összelebejeződtek a mezőgazdasági munkák, a termény-betakarításnak vége volt. Jó termés idején tele volt a csűr és padlás búzával és takarmánnyal, a pince borral. Nem kellett félni a közeledő téltől. Árvisz vagy száraz esztendő idején sokan szorongva néztek a nehéz téli napok elé. Szent Márton napján járt le a mezőgazdasági munkások munka-éve, megkapták évi járandóságukat és hazamentek.

Tavasszal Szent György napján beálltak a munkába a csordások-csikósok és pásztorok, e napon felfogadták a kis és nagy szolgaleányokat és cselédlányokat előre megállapított bér fejében. Szent Márton (november 11-én) napján lejárt a munkaév, lelt a szolgálat, ki-ki megkapta bérét, munkája eredményét és hazament szüleihez, hogy a következő tavaszon ismét munkát keressen magának. Szent Márton napján aztán ezek az alkalmazottak ünnepeltek, szórakozással és táncsal zárták a munkásévet. Ha jó munkahelyük volt, a következő évre ismét elszegődtek a gazdához. Mások gazdát cseréltek, más munkahely után néztek. Lehet, hogy mindez összefüggésben áll Szent Márton jelszavával: *non recuso laborem - Nem utasítom vissza a munkát.*

Szent Márton toursi püspök Istennek kiemelkedő szentje. 1700 év óta ragyogó példaként áll a katolikus egyház és a keresztény világ előtt. Lelkipásztori utazásai során II. János Pál pápa is felkereste Szent Márton szülőhelyét, és sírjánál imádkozott. Szülőhelye Pannónia, a mai Nyugat-Magyarország. Pannonhalma szent hegéről látható a völgy, ahol a hagyomány szerint 316-ban született. Édesapja katonatiszt volt a római hadseregben. Páviából származott. Itt nyert az ifjú Márton keresztény nevelést. 10 éves korában lett hitújjon. Az apa fiát is a hadseregben szeretne volna látni. Így került Márton - nem nagy lelkesedéssel - a galliai hadseregbe, ahol kötelességét híven teljesítette és csakhamar katonatiszt lett.

Ekkor történt, hogy egy jéghideg napon a lovas fiatal tiszt Párizstól északra Amiens felé lovagolt. A város kapujában egy koldus didergett, alamizsnát kért. Márton lovával megállt: de mivel sem pénz, sem élelmiszer nem volt nála, kardjával hirtelenül kettévágta köpenyét, a felét a didergő koldusra terítette, másik felét magára. Éjjel álmában Jézus jelent meg neki vállán a koldus fél köpenyével, és így szólt angyalaihöz: Márton, aki csak hitújjon és útban van a kereszttség felé, köpenyével betakart engem. E legendás történet tette Mártont feledhetlenné a szentek életében.

Ezek után megkeresztelkedett és elbúcsúzott a katonaleltől. Poitiersbe ment, ahol a neves Hilarius volt a püspök. Márton hatása alá került, példaképe lett. Az ifjúnak volt egy vágya: szüleinek megtérí-
(Folytatás a 2. oldalon)

Nemeshegyi Péter S. J.

ÉLET A HALÁL UTÁN?

Nap mint nap találkozunk a halállal. Hiszen a hírközlő eszközök előszeretettel közölnek naponta halálhíreket. De, furcsa módon, mintha e találkozások bennünk nem okoznának mély megrendülést. Mások haláláról hallva talán még titkon örülünk is, hogy nem belénk csapott a villám, nem bennünket vitt el a kaszás. Ha valaki fiatal, ez talán természetes is. Egy öreg barátom mondta nekem valamikor: „Mindenki tudja, hogy egyszer meg kell halnia, de csak akkor hiszi, ha már túl van a hetvenen”. Én már jóval túl vagyok a hetvenen, és ezért kénytelen vagyok hinni, hogy egyszer majd meghalok. Mi lesz azután? Talán a semmi?

Feltűnő jelenség, hogy a halál kegyetlen tényének ellenére az emberiség túlnyomó többsége, a múltban is és a jelenben is, meg volt és meg van győződve arról, hogy az emberek élete valamilyen formában a halál után is folytatódik. Már az ősemberek korából származó sírok mutatják, hogy mekkora gondtal temették halottaikat, körülvéve őket használati tárgyakkal. Ismeretes, hogy az egész ókori egyiptomi kultúra a halál utáni élet körül forgott. A mai nem keresztény kultúrákban is általános, elterjedt a halál utáni továbblétezés hite. Még az ultramodern Japánban is minden év augusztusában egy hétig a köztérenként köröngözt lejtene az emberek elhunyt őseik tiszteletére, és hiszik, hogy őseik szellemei ilyenkor velük vannak.

De nem csak a néphit tartja a halál utáni élet valóságát, hanem az emberiség legnagyobb gondolkodói is ezt vallották. Platon filozófiai érvekkel támasztotta alá a lélek halhatatlanságát. Kant a lelkiismeretben tapasztalható erkölcsi parancs abszolút érvényéből következtetett arra, hogy kell léteznie igazságos Istennek és az általa adott halálon túli életnek, ahol az erkölcsi parancs követői jutalomban részesülnek. A neves francia bölcsele, Gabriel Marcel a másik ember iránti feltétlen szeretet megtapasztalásából következtetett arra, hogy a szeretett személynek örökké kell élnie. Mozart, akit joggal neveztek a szeretet muzsikusanak, ezt a vigasztalást írta beteg apjának: „Néhány éve annyira megismerkedtem a halállal, az embernek ezen igaz és legjobb barátjával, hogy a halál képe nemcsak hogy nem tartalmaz számomra semmi ijesztőt, hanem sok megnyugvást és vigasztalást ad nekem. És megköszönöm az én Istenemnek, hogy szerencsémre megadta nekem az alkalmat arra, hogy a halált igaz boldogságunk kulcsaként ismerjem meg.”

Igaz, voltak korok, amikor a halál utáni élet reménye elhomályosult az emberekben. A késői római birodalomból származó nem keresztény sírköveken gyakran csak a megszünt élet miatti szomorúság és az elszakadás miatti fájdalom fejeződik ki. Milyen más viszont az ókeresztény katakombák világa! Itt a sírkövek mennyi palmafákat, csicsergő ma-

darakat, lakomázó üdvözülteket ábrázolnak. Az egyik sírkő felirata különösen emlékezetembe vésődött: Dulciana carissima, viues! (Legkedvesebb Dulciána, te élni fogsz!) Az ókeresztények töretlen derűjében mosolyog ránk az a felfogás, amely az ember elpusztíthatatlanságába vetett hiten alapszik. E hitet egyrészt a lélek halhatatlanságára vonatkozó plato-

Piero della Francesca, Feltámadás
1450 körül

nikus felfogás, másrészt pedig a Jézus feltámadásába és a mi feltámadásunkba vetett hit táplálta. E két eltérő felfogás összehangolása mind a mai napig a keresztény teológia problémája, de az ókeresztények közfelfogását ez a probléma nem zavarta. Istenbe, az „élet barátjába” (Bölcsesség könyve 11, 27) vetett hitük miatt a lélek halhatatlanságát nem úgy fogták fel, mint Platon, vagyis a lelkeket nem szükségképpen örökké létező valóság gondolták, hanem teremtménynek, és ezért tudták, hogy a lelkeket is Isten teremtő akarata tartja létben, vagyis a lelkek léte az időben keletkezik Isten akaratából, de mégsem szűnik meg soha, mert Isten hűségesen tartja őket. A feltámadt testet viszont Pál apostollal, „szellemi testnek” (1 Kor 15, 44) hitték, amelynek létmódja lényegesen különbözik mostani testiségünkétől. E létmód számunkra elképzelhetetlen, de mai létmódunknál ezerszer is valóságosabb.

A halál utáni életnek ilyen keresztény felfogásából evilági életünkre vonatkozólag három dolog következik.

Először is, e hit rendkívüli módon felértékeli evilági életünket és munkáinkat. Idézzük a 2. vatikáni zsinatnak erre vonatkozó kijelentéseit: Az örök élet „várásiának nem szabad csökkentenie, hanem inkább fokoznia kell a föld tökéletesítésére irányuló szorgosságot, hiszen itt növekszik az új emberi családnak az a közössége, mely némiképpen már felvázolja az eljövendő világ körvonalait. (...) Miután ugyanis az emberi méltóság, a testvéri közösség és a szabadság javait,

természetünknek és munkánkunk mind-ezen jó gyümölcseit az Úr Lelkétől vezetve és az Úr parancsa szerint terjesztettük a földön, később újra meg fogjuk ezeket találni, de már megtisztítva minden szennytől, tündöklően és megdicsőülve, amikor Krisztus átadja az Atyának az örök és egyetemes uralmat” (GS 39).

Tehát: semmi sem vész kárba! „A szeretet és annak alkotása megmarad”, mégpedig örökké (GS 39). Mindazt, amit szeretetből alkotunk, vagyis a szeretetté átalakuló saját emberségünket és a szeretet által teremtett emberek közötti viszonyokat az Isten úgy őrzi meg, hogy se halál, se világ vége azokat el nem pusztíthatja. Ezekből lesz a szentek örök szeretet-közössége, a szentháromságos Isten szeretet-közösségében.

A második következmény az, hogy az örök élet hite felszabadít az evilági célokhoz és teljesítményekhez való feltétlen ragaszkodástól. Bizony minden földi dicsőség, hatalom, gazdagság stb. véget ér. Koldusnak és királynak, börtönbe vetőnek és börtönbe vetettnak egyaránt meg kell halnia. Jézus figyelmeztet: Mit ér, ha megnyerjük az egész világot, de elvesztjük egyetlen örök életünket?!

A japának azért szeretik annyira a cseresznyevirágot, mert nem csak szépen virágzik, hanem szépen múlik is el, hópehelyként hullatva fehér szirmait. Mi kereszténynek még inkább szerethetnénk a szép elmúlásnak ezt a szimbólumát, mert hisszük, hogy halálunk pillanatában a bennünket váró Jézussal találkozunk, aki meghalt értünk, de értünk fel is támadt.

A harmadik következmény pedig a reményteli türelem. Valamikor véget ér minden földi kín és minden szenvedés. Minden börtönnek van kapuja, a halál, és erre a kapura semmilyen földi zsarnok nem rakhathat lakatot. Ezért tudja a keresztény ember még a legnagyobb szenvedés közepette is megőrizni lelki békéjét és mosolygó reményét. Hiszen ő tudja, amit a sokat szenvedett karmelita apáca, a Szentháromságról nevezett Berdolog Erzsébet nővér sutogott halála pillanatában: „Megyek a Fényhez, megyek a Szeretethez, megyek az Élethez”.

Az élő Istenből jövőnk, az élő Istenhez megyünk. A halállal szembeesülve is feltétlenül megbízhatunk benne, mert Ő hűséges. □

A mélységből kiáltok...

A mélységből kiáltok, Uram, hozzád, Istenem, figyelj a szómra!
Fordulj felém, és hallgass figyelmesen könyörgésem hangos szavára!

Ha búneinket, Uram, felfrovd,
Uram, ki az, aki előtéd megállhat?
De nálad bocsánatot nyer a vétek,
ezért félve tisztelünk téged.

Remélek az Úrban, benne remél a lelkem,
és bízom ígéretében.

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

Kérdőjelek a szentmise körül (1)

Az elmúlt hónapok folyamán írásban és szóban feltett kérdések közt akadt jó néhány, amely a szentmise körül forgott. Ebben és következő számunkban szeretnénk őket összefogni és anélkül, hogy a témát kimerítenénk, a figyelmet keresztény egzisztenciáknak erre a központjára irányítani. Kiindulópontul szolgáljon egy svédországi olvasónk levele. Idézzük: „Azt szeretném, ha közölnék, mikor érvényes a szombati 17.00 óra utáni szentmise a vasárnapi helyett?”

Miklós atya válaszol:

Svédországi olvasónk kérdése egy hazai látogatása alkalmával merült fel, amikor is két ismerős állította: aki a szombat esti misén részt vesz, teljesítette vasárnapi mise-kötelezettségét, azaz vasárnap nem kell még egyszer misére mennie.

A válasz igen egyszerű: a két ismerősnek igaza volt. Az Egyházi Törvény-

könyv 1247. kánonja (rendeletkezése) értelmében: „Vasárnap és más kötelező ünnepeken a hívők kötelesek szentmisén részt venni”, az 1248. kánon pedig pontosítja ezt az előírást: „A szentmisén való részvétel kötelezettségének eleget tesz, aki bárhol, katolikus rítus szerint végzett misén jelen van, akár magán és ünnepp napján, akár az előző nap estéjén.”

Gondolom, nem árt, ha utána kérdezzük, miért terjesztette ki az Egyház a vasárnapi szentmise érvényét szombat estére. Mert való igaz, hogy a múlt század első felében csak vasárnap, meghozták csak délelőtti volt lehetőség a miséhallgatási kötelezettség teljesítésére. Lelkipásztori szempontok vezették az Egyházat, amikor előbb lehetőséget nyújtott a szentmise vasárnapi esti megünnepelésére, majd - mintegy elővételezve a vasárnapot - a szombat esti szentmise engedélyezésével annak érvényét kitágította. Ezáltal, figyelemmel azokra, akiknek addig nem nyílt alkalmuk a vasárnapi szentmisén való részvételre, kitérte a kapukat, megkönnyítve mindenki számára a részvételt. Az elmúlt évtizedek az Egyházat igazolták: a modern társadalom embere, az egyre növekvő stressz következtében, alig talál időt saját maga számára, amivel együtt jár belső értékeinek elvesztése és az embertársával és Istennel való kapcsolatok összekuszálódása. A vasárnapi szentmisén való részvétel nagy segítség, nagy erő, hogy magára találjon.

Egy másik szempontnak is szerepe volt abban, hogy a szombat esti misét az Egyház a vasárnapival azonos érvényűnek tekinti, mégpedig annak, hogy már az Ószövetségben bevett szokás volt az ünnepek és az Úr napját, a szombatot, az azokat megelőző nappnyugtakor megkezdni. Ezt a hagyományt az Egyház átvette. Az első évszázadok óta a keresztény közösség esti imája, a „vesperás” vagy „vecsernye” vasár- és ünnepnapok előtt a rákövetkező ünnep bevezető imája lett. Ez a magyarázata a szombat esti, illetve a nagy ünnepek előestéjén mondott szentmise vasárnapi és ünnepi jellegének és érvényének. Hogy az ilyen szentmisék 17 óra után szoktak kezdődni, onnan ered, hogy az év jelentős részében ilyenkor kezd alkonyodni, ami nem jelenti azt, hogy helyenként és évszakonként is lehessen ezt az elővételezett vasárnapi misét még korábban délután megtartani, ha a körülmények ezt indokolják.

Miért „kötelező” a vasárnapi szentmisén a részvétel?

Ezt a kérdést baráti társaságban tették fel nekem, hozzáfűzve, hogy az Egyház jobban tenné, ha nem erőltetné a miséhallgatást, mert akinek ez igénye, az úgyis elmegy, akinek pedig nem, az úgyse törődik vele. Különösen a fiatalok kapálódznak az efféle előírások ellen, és ha a szülők erőltetik, pont az ellenkezőjét érik el vele.

El kell ismerni, hogy ez a fajta érvelés sokak számára megejtő, hisz ma a közvélemény megtámadhatatlan dogmái közé tartozik a személyes döntés szabadsága, és jaj annak, aki ezt bármilyen címen kapartozni akarja. Egy döntés helyessége erősen nem attól függ, hogy megfelel-e az erkölcsi normáknak, hogy hasznára van-e a többieknek, a társadalomnak, hanem attól, hogy szabadon történt-e. Persze rendkívül fontos szerepe van a statisztikának, a közvélemény kutatásnak is: csak az számít, hogy a többség mit tart helyesnek - ettől lesz széppé, jóvá, erkölcsössé... Nem kétséges, hogy a vasárnapi szentmisén való részvétel „köte-

lező” jellege ilyen légkörben nem talál kedvező fogadtatásra. A visszatetszést még növeli az a körülmény, hogy az Egyházi Törvénykönyv idézett 1247. kánonja ezt félreérthetetlenül is lefekteti. De miért kell egy lelkiismereti kérdést jogi síkra terelni?

Talán megkönnyíti a probléma megközelítését, ha meggondoljuk:

1. Egy, az egész világot átfogó szervezet, amilyen az Egyház, hosszú távon nem lehet meg jogi struktúra, jogrend nélküli;

2. Az Egyház célja, működési területe, a cél elérését szolgáló eszközök ugyan lelki, természetfeletti valóságokra irányulnak, tevékenysége mégis ebben a világban folyik;

3. Mivel a két terület nem választható el egymástól, előírásainak mindkettőt át kell fognia: „Az Egyház útja az ember” - írta II. János Pál pápa első körlevelében.

Amikor az Egyházi Törvénykönyv a hívő ember számára előírja a vasárnapi szentmisén való részvétel kötelezettségét, ilyen szempontok vezetnek. De mint minden törvény, úgy ez is, csak az alsó határt, a minimumot szabja meg, amelyen belül kell maradnia annak, aki magát hívő kereszténynek tartja.

Az Egyházi Törvénykönyv jogi természetétől fogva, nem fejtí ki, miért tartja az Egyház annyira fontosnak a vasárnapi szentmisét. Ez a teológia, a hit tan feladata: a hitoktatók igekezeknek ezt már az elsődőzásra készülő gyermekeknek megmagyarázni, a téma a későbbi hittantánítás során többször is előkerül, a felnőttek pedig részletesen tájékozódhatnak felőle „A Katolikus Egyház Katekizmusa” című, immár több milliós példányszámban, minden nyelven megjelent kötetből (magyarul a Szent István Társulat kiadásában).

Az Egyháznak a vasárnapi szentmise-re vonatkozó tanítását így lehetne néhány pontban összefoglalni:

- A vasárnap Krisztus feltámadásának napja, a keresztáldozat által végbevitett Megváltás művének beteljesülése, az ember lelki újjáteremtésének ünnepe.

- A keresztény közösség kezdettől fogva a vasárnapot az Egyház élete középpontjának tekintette, ezért ezen a napon gyűltek össze az Eucharisztia, a szentmise megünnepelésére Krisztusnak az utolsó vacsorán adott utasítása értelmében: „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre”.

- A szentmisében Krisztus keresztáldozata jelenlévővé válik az oltáron a tér és idő határain túl abban a pillanatban, amikor a felszentelt pap, Krisztus szavainak megismétlése által, átváltoztatja a kenyeret és bort Krisztus testévé és vérévé.

- Ahogy Krisztus nem egyenkint, hanem együttesen váltott meg bennünket, úgy a megváltásunk megünnepelésén, a szentmisén való részvétel a közösséghez való tartozásnak, mely a keresztséggel kezdődött, a kifejeződése.

- Az eucharisztia - hálaáldozat, ezért az Úr napján, a közösség együtt ad hálát a lelki-testi javakért, az életért, a Gondviselésért, az Isten szeretetének, a kegyelemnek ajándékáért; de egyben kérés is, amelynek során a közösség Krisztussal egyesülve fordul kéréseivel az Atyához.

Mindent összevéve: a vasárnapi szentmise annyira hozzátartozik keresztényiségünk lényegéhez, annyira benne összpontosul hitünk és életünk, hogy tudatos és komoly ok nélküli elmulasztása keresztény létünkön ejt sebet.

Lehet akkor még csodálkozni azon, hogy az Egyház kötelezővé teszi a részvételt?

Frank Miklós

IMASZÁNDÉKOK

Novemberre

1.

Imádkozzunk a nyugati keresztényekért, hogy megismerjék és értékeljék a Keleti Egyház lelkiségét és liturgikus hagyományait.

Jó néhány személyes beszélgetésből tudom, hogy az átlag ember nem sokkal tud többet a Keleti Egyházról, mint sokat és szépen énekelnek és gyönyörű csillogó ruhákat visel a papság a szentmise ünnepelekor.

Kevesen tudják azonban, a nagyobb különbséget a keleti és nyugati ember egyaránt elérő tulajdonságai adják. A keletiek szemléző, elmélkedő, elmélyülő lelkiségre vezetik az embert, a gyakorlatiasabb, tenni vágyó, teljesítményre beállított nyugatiakkal szemben. A keleti a karitátszi is természetesebben vállalja, vallásos beállítottságából következően segít a rászoruló. Az élet csapásait kevésbé fogadja az „Isten büntetésének”, inkább Isten akaratának, amelyet zúgolódás nélkül fogad. Liturgiájában szembetűnő az énekek tiszta, könnyed szármalása: ezzel a kerubok énekének szármalását kívánják kifejezni. Talán nekünk nyugatiaknak is hasznos lenne, ha el tudnánk sajátítani ezt az alázatosabb magatartást. Nem kevésbé fontos lenne Isten személyével, akaratával szemléződen foglalkozni, hogy ha nem is Isten, de megsejthessünk legalább valamit az Ő végtelen létéről, mindenhatóságáról és mérhetetlen szeretetéről írtaunk.

E magatartással szemben állt Nietzsche, aki hirdette: „Az Isten halott”, az ő kedvéért Isten mégsem halt meg. A szabadelvűek (liberalisok) - ma is botor módon igyekeznek „világosan” megmutatni: éljünk úgy, mintha a Teremtő nem létezne. Micsoda meglepésben lesz részük, ha találkoznak Vele... a másvilágban. Az Európai Közösség számos vezetője nem kívánja Isten nevét, a kereszténység értékeit bevenni az Európai alkotmányba. Nietzsche szellemi követői...

2.

Imádkozzunk az Amerikai Egyházért, mely Guatemalában tartja II. Amerikai Missziós Kongresszusát; érezze át, hogy nagylelkű evangélizáló tettekre kell vállalkoznia, saját határain túl is.

Egyházunk egyik alapvető célja és feladata az állandó missziós - terítős - munka, más szóval: „az újravangélizálás”. Nem csupán a nem katolikusoké, a miénk is, hogy ne csupán rajtuk legyen látható: szeretjük egymást - ha hiányokkal is - de szeretjük őket is, ha nem is tartoznak hozzánk. Keresztények és más vallást valló emberek közt fellépő nehézségek nem nyomhatják el a szeretetet közöttünk.

Fejős Ottó

Erdő Péter a 31 új bíboros között

A pápa október 21-re meghirdette pápaságának kilencedik konzisztóriumát, amelyen 31 új bíborost kreál. A jelöltek között szerepel 7 érsek a római kúriából, 19 érsek a világ különböző tájainak fontosabb érseki székeiből, és 4 pap, aki kiemelkedett az Egyház iránti hűségével szolgálatban. A szentatyá egy bíborost "in pectore" nevezett ki, neve egyelőre titokban marad.

A kinevezések száma országoként: Mexikó 1, Brazília 1, Guatemala 1, Spanyolország 2, Egyesült Államok 1, Nigéria 1, Franciaország 3, Szudán 1, Skócia 1, Gána 1, India 1, Ausztrália 1, Horvátország 1, Vietnám 1, Magyarország 1, Kanada 1, Japán 1, Olaszország 6. A négy pap Svájcól, Belgiumból, Lengyelországból és Csehországból származik.

„A leendő bíborosok a világ különböző pontjairól származnak, és különböző feladatokat töltenek be Isten népének szolgálatában. Ez az Egyház egyetemességét és hivatásának sokoldalúságát hivatott kifejezni. Kérjük a kiválasztottak számára, valamint egyházi szolgálatuk hűségét teljesítéséhez a Szűzanya anyai oltalmát” - mondta a szentatyá.

A bíborosok testülete eddig 169 tagot számlált. Közülük 109-en rendelkeznek választójoggal egy esetleges konklávéban, vagyis nem töltötték még be 80. életévüket.

A magyar bíboros jelölt Erdő Péter, esztergom-budapesti érsek, akit a szentatyá idén helyezett az érseki székre Paskai László bíboros nyugdíjba vonulását követően.

Kinczel István, Nagybánya

Szent Márton napjára...

Folytatás az 1. oldalról

tése. 356-ban visszatért szüleihez Pannóniába, ahol édesanyját Krisztushoz vezette. Pannóniában ekkor lábra kaptak az eretnek ariánusok. Ezért innen Gallinara szigetére ment, majd 360-ban visszatért Poitiersbe. Ligugéban alapította Gallia első kolostorát, melléje szép bazilikát építtet, amely ma is érdemes a megtekintésre.

371-ben a papság és a nép Tours-ban püspökké választotta. 30 éven át hirdette, mint főpásztor, egyházmegújítását az evangéliumot. Látogatta híveit, élete példájával ragadta meg a fél pogány és eretnek franciákat. Hivatásának magaslatán hegyre épült város volt, melyre mindenki feltekintett. Világított imádságsó buzó főpásztori magatartásával. Tudta és megérezte, amit 1600 évvel később a nagy székesfehérvári püspök így fogalmazott meg: „Püspök, proféta elveszhet, ha csak a hivatás s a hivatal kegyeire támaszkodik... mily nagy baj és botrány az, ha 'hivatalosak' nem szentek, hiábavaló az Uram, Uram szó ajkukon az Isten szimbóluma ruhákon: a fősleges Úr az isteni értéket keresi a fényes takarók alatt” (Prohászka).

Az apostol embereket munkál, lelkekkel dolgozik, szenvedélyekkel küzd, s ez a porfírál is keményebb: a telkek nehezen kezelhetők, a szenvedélyek a vadállatoknál is vérszomjasabbak, ezért áldozatot kell hozni - hirdette szavával és írásával a szentéletű toursi Márton püspök.

Híveit 80 éves korában is látogatta, ilyen alkalommal halt meg 397. november 8-án Candes-St. Martinban. Sirja fölé a XI. században szép templom épült. Amikor november 11-én eltemették, hatalmas tömeg vett részt a temetésén. Párizsban egy szép gótikus templomban őrzik a kettévágott Márton köpenyt.

Németországban nincs gyermek, aki az óvodában ne ismerné Szent Márton történetét a koldussal. November 11-én gyertyás körmenetben vonulnak az óvodások a templomba, ahol el is juttatják a köpeny-eseményt. Már napokkal előtte készíttük a színes lampionokat, gyertyákat az ünnepre. Sok, régi szokás is uralkodik Francia- és Németországban a Márton nappal kapcsolatban. Világhírű festők és szobrászok öröközték meg a nagy szent alakját. Sok középkori templomot szenteltek tiszteletre. Leginkább fiatal lovastisztiként ábrázolják, aki kardjával kettészeli köpenyét és felét az előtte térdelő koldusnak nyújtja.

Merli Rudolf, Bubesheim

MAGYAROK A MURA MENTÉN

Nemrégiben a Kanadában megjelenő „Magyarság” hasábjain Tomka György, a Muravidéki Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség elnöke kérdésekre válaszolva világította meg a szlovéniai magyarság helyzetét. A beszélgetés mondanivalóját próbáljuk itt összefoglalni már csak azért is, hiszen a muravidéki magyarságról alig-alig vannak megbízható értesüléseink. Sokan még mindig összekeverik Szlovákiát és Szlovéniát, a történelmi Szlovéniát nem is említve. Nos fogjunk hozzá.

A magyarság létszáma. Lélekszám alapján a szlovéniai tekinthető a legkisebbnek a határon túli kárpát-medencei magyar közösségek közül. Jogaikat tekintve viszont irigylésre méltó a helyzetük, ráadásul rövidesen ők is európai állampolgárok lehetnek. Hivatalos statisztikák szerint a magyarok száma Szlovéniában csupán hat és félezer, igaz a legutóbbi népszámláláskor mintegy nyolcezen jelöltették meg anyanyelvüket magyarnak. Helyzetük nem annyira aggasztó, mint ahogy a számok mutatják. A választási jegyzékben most is mintegy 6500 személy szerepel, akik a magyar kisebbségi jelöltekre szavazhatnak. Valóságban a magyarok létszáma mintegy nyolc-tízezer fő között mozoghat.

Az alkotmány lehetővé teszi, hogy a kisebbségek köztársaságban szavazhatnak: egyrészt a szlovén pártokra és külön a kisebbségi jelöltekre. A ljubljanai parlament kilencven tagú: 88 képviselő pártlistáról kerül be, egy-egy képviselőt pedig a magyar, illetve az olasz kisebbség választja. A magyar kisebbségnek több jogot biztosít az alkotmány, mint a Kárpát-medence egyéb magyarok lakta területein.

Szervezeteket alapíthatnak, használhatják nemzeti jelvényeiket, zászlójukat, sőt himnuszukat is. Ezenfelül kisebbségi területen a kisebbség nyelve hivatalos nyelv. Mindenki kétnyelvű iratot kap: a személyi igazolvány, a gépjárművezetői engedély vagy az útlevelel: mind-mind kétnyelvű. Minden feliratot magyarul is ki kell írni Lendva környékén, az iskolában és a hivatalokban kötelező a magyar nyelv ismerete. Ezeket jogszabály írja elő, bár a gyakorlatban nem mindig van így!

Iskolarendszer. Ez is egyedinek számít. A magyarságnak öt általános iskolája és egy Lendván működő középiskolája van. A világon egyedül csak nálunk kétnyelvű az iskoláztatás - mondotta Tomka György. Ez nem azt jelenti, hogy az iskolákban szlovén és magyar osztályok léteznek, hanem azt, hogy egyazon órán belül a tanár felteheti a kérdést szlovénul, a diák pedig magyarul válaszolhat vagy fordítva. Kisebbségi területen az oktatás fele-fele arányban a kisebbség nyelvén, illetve szlovénul folyik. Az utóbbi időben növekedett a magyarul tanulók száma.

Gazdasági téren nem ilyen vigasztaló a helyzet. Mióta felszámolták az olajiparát, a Muravidék Szlovénia legszegényebb régiója. Közel 30 százalékos a munkanélküliség. Az emberek, a magyarok is, máshová mennek dolgozni, oda is, ahol nincsenek kisebbségi jogaik. Az idősebbek attól is félnék, hogy újra valami hasonló történhet, mint a második háború után, amikor meghurcolták a magyarokat. Ettől azonban ma, szerencsére, nem kell félni. (HTMH).

Szamosi József

ISMERJÜK MEG PAPJAINKAT

Ismerjük meg papjainkat című sorozatunkban bemutatjuk a nyugat-európai magyar lelkipásztori szolgálatban működő papjainkat. Bemutatásuk egyben meghívó arra, hogy a külföldön lakó, esetleg ideiglenesen külföldön tartózkodó magyarok, illetve magyarul beszélő fiatalok, tanulók, munkakeresők Magyarországról, a Kárpát-medencéből vagy a világ bármely országából, igénybe vegyék lelkipásztori és egyéb szolgálataikat távol a hazától, az idegenben.

Fülöp Gergely

Fülöp Gergely, a dél-franciaországi magyarok lelkesze Ste Foy-les-Lyon-ban. Magyar lelkeszei kinevezését 1957-ben Lyon érsektől, Pierre-Marie Gerlier bíborostól kapta. Lelekipásztori megbízatása kiterjed 25 egyházmegyében a magyarokra, akik többségükben főleg a Lyon-i, Grenoble-i, Avignon-i, Nimes-i, Montpelliéri és a Nizza-i egyházmegyékben élnek. Hivatalát nyugdíjasként is főállásban látja el. Az egri főegyházmegye papja.

1926. január 21-én született Abasáron. Szüleinek 9 gyermeke közül a hatodik. Elemi iskoláit Abasáron, a középiskoláit 1937-1946-ig a gyöngyösi Koháry István gimnáziumban végezte, ahol 1946-ban érettségizett. A II. világháború végén, 1944-ben, az iskolák bezárása után önkéntes katonai szolgálatra jelentkezett. 1945. májusában Gmundenben (Ausztria) amerikai katonai fogságba esett, amelyből hét hónap után szabadult, 1945 karácsonyán visszatérhetett hazájába. 1946-ban felvételt kért az egri szemináriumba, ahonnan hamarosan a budapesti központi szemináriumba küldték filozófiai és teológiai tanulmányainak folytatására. Itt tanult 1949. január 14-ig, amikor előjárói, Mindszenty József bíboros szándékának megfelelően, Gánóczy Sándorral együtt, Párizsba küldték tanulmányai elmélyítésére. 1949-1951-ig a párizsi szemináriumban tanult. 1951. június 29-én Maurice

Feltin, párizsi érsek, később bíboros szentelte pappá a párizsi Notre Dame-ban, Czapik Gyula egri érsek dimiszióraléja alapján, az Egri Főegyházmegye szolgálatára.

Pappá szentelése után káplánként dolgozott a francia lelkipásztori szolgálatban, 1951-1955-ig Dammarié-les-Lys-ben, 1955-1956-ig La Mure-ban, Sainte Pierre Julien Eymard szülőfalujában, La Salette közelében, a Grenoble-i egyházmegyében.

1956-ban Lyonban bekapcsolódott a magyar menekültek lelkipásztori szolgálatába. 1957. február 1-én Lyonba költözött és a dél-franciaországi magyarok lelkesze lett, a Sacra Congregatio Consistorialis és a lyoni egyházmegye megbízása és kinevezése alapján. 1961-től a Ste Foy-les-Lyon-i marista atyák házában - „Maison des Péres Maristes” - lakik.

Nagy szétszórtságban élő magyar híveit elsősorban a havonta mintegy 300 példányban összeállított ÉLETÜNK-MELLÉKLET című lelkipásztori levelével értesíti a magyar közösségi élet sora következő rendezvényeiről. A melléklet az ÉLETÜNK-kegyel együtt minden általa ismert dél-franciaországi magyar családnak postázza.

Írásai jelentek meg az Életünkben és a Szolgálatban, interjú a Figaro de Lyon, 1986. november 24-i számának 7., ill. 1986. december 6-i számának 8. oldalán, a Heves Megyei Hírlap, Eger, Gyöngyös stb., 1997. augusztus 30., VIII. évf. 202. sz. 5. oldalán (r. k. szerzői megjelöléssel), ill. az Új Ember, 2001. szeptember 9., LVII. évf. 36. számában.

Magyar szentmiséket tart rendszeresen: minden hónap első vasárnapján 10.30-kor Lyonban az Ainay bazilika atlempomában, Rue Bourgelat;

Minden hónap második vasárnapján 17.00 órakor Grenoble-ban az Echirolles-i Bosco Szent János templomban, Rue Paul Vaillant Couturier;

Negyedévenként: Bourgoin-Jallieu-ben a plébánia szentségi kápolnájában, 4 Rue Félix Faure; La Roche sur Pernes-ben a plébánia templomban; Nimes-ben a Maison Diocésaine kápolnájában, 6 Rue Salomon Reinach; Nizzában a Bosco Szent János Kolégium kápolnájában, 40 Place Don Bosco;

Időnként különböző helyeken: magyar ünnepek, családi összejövetelek, keresztelők, esküvők, temetések alkalmával.

A nagy szétszórtságban élő magyarokat vidékenként zárandoklatokra gyűjti össze: Rhone-Alpes vidékén ismételtén St. Pierre de Chartreux-ban, a karthauzi kolostor kápolnájában; Myans-ban a fekete Máriánál; Abbaye de St. Antoine-ben Remete Szent Antal sírjánál és sorban a vidék kegytemplomaiban; 1957-től évente hagyományosan szeptember 2. vasárnapján La Salette-ben szervez magyar zárandoklatot; Avignon környékén, Tarascon-ban a magyar emlékeket őrző Frigolet-kolostorban és Rochefort du Gard-ban a Mária kegyhelyen felváltva szervez magyar zárandoklatot; Pütkösdkor a Nizzában és környékén élő magyarokat Pegomas-ban, illetve Auribeauban hívja zárandoklatra.

Érdeklődni: Ft. Fülöp Gergely, Mission Catholique Hongroise, 74, Rue du Grand-Roule, F-69110 Ste Foy-les-Lyon, Telefon: 0033/4/78 50 16 36

Cserháti Ferenc

Lugánói levél

Én is csak akkor kezdtem el gondolkodni, midőn a cipészület hullámos fémdrednyén megjelent a feketekeretes cédula: „Chiuso per lutto” (haláleset miatt zárva).

Egyszerre elfogott a lelkiismeret-furdalás, amitől azóta sem bírok szabadulni, hiszen évek hosszú sora óta ismertem a szöghajú, piroszposztagképző fiatalasszonyt - aki most kint alusza, örök álmát a castagnolai temetőben -, anélkül, hogy valóban ismertem volna.

Eleinte egy lebontásra ítélt, régi ház nedves és hideg pincehelyiségében volt a műhely, aztán egy ugyancsak ódon épület földszintjén. Valahányszor bementem cipőt javíttatni, a reumájáról panaszkodott.

- Jöjjön ki néha a strandra - biztattam. - A napfény, a forró homok bizonyára jót tenne!

- Nem tudom itt hagyni az üzletet. Így is kevés a kereset. Az ebéddíj pedig túl rövid. Le sem érdemes vetkőzni.

Unatkozott is gyakran. Mohón elgyedgett szóba minden betévedő vevővel. Velem is, de mindig „sok volt a dolgom”, siettem, s néhány mondat után kurtán-furcsán elváltam a társalgást.

A leeresztett redőny látványra megbánnalást tölt el: miért nem maradtam ott, legalább időnként, hosszasan? Miért nem érdeklődtem családi problémái iránt? Vajon, mi volt a lelkében, mi foglalkoztatta? Mit szeretett? Most már sohasem fogom megtudni.

Sokkal fiatalabb volt nálam, s látszatra a megtestesült egészség. Karácsony más-

Mi közöm hozzájuk?

napján kezdett el fejfájásról panaszkodni. Aztán összeesett, bevitték a kórházba.

Márciusban temették.

Több mint negyven esztendeje lakom itt, Lugánó NCassarateÓ nevű kerületében. Látásból mindenkit ismerek. Látásból mindenki ismer. Soknak köszönök is az utcán, s ha véletlenül egy más kantonban találkozunk, megörülünk egymásnak.

Nem árt egy kis számvetés!

A szomszédos Cooperativa vezetője művészettörténetet tanult az egyetemen. Ki tudja, miért és hogyan került egy fűszerüzlet élére?

Heidy Rusch, a fodrásznőm, késmárki szlovák. Az apja eltűnt az orosz fronton, az anyja pedig nemrég Németországban szenderült örök álomra. Férje, közös gyermekük halála után elhagyta. Most magányosan él. Kedves angóramacska is leesett a múltkoriban az ötödik emeleti erkélyről, nyakát törte...

Háziorvosunk, Beretta-Piccoli Francesco, fiatal volt még, midőn idekerültünk (csecsemőkorukban kezdtem hozzá vinni a lányaimat). Most fáradt, remegő kezű öregember, aki borostás állal ül nyáron a rendelőben.

- Nincs már lelkiem az utazgatáshoz - panaszkolja. - Szeretném idehaza tölteni a szabadságomat, kertészkedni, olvasgatni, de nem lehet, mert ha látják, hogy itthon vagyok, állandóan zavarnak.

Pissoglio nevű olasztanáróm férjét már vagy ötödször operálták gégerakkal. Tíz év óta nem tud beszélni s ezért szegyenkezzel, messze elkerüli az embereket. Min-

denki kínos zavart érez vele szemben, hiszen mit lehet ilyen esetben mondani?? Létezik egyáltalán hatásos vigasztaló szó??

Bernardinelli Luigi százsázaléklég olasz, de Orosházán született, és oda vágyik vissza. Szeretne hazamenni „legalább meghalni”, de nem lehet, mert fogva tartják a kötelezettségei. Pedig, nincs itt senkije!

És mi van „signorina Meier”-el, aki lelkiismeretesen táplálta a környék összes kóbor macskáit? Vénkisasszony volt, kissé kacskalábú, de okos és nagyon művelt. Itt-tartózkodásom elején minden ügyes-bajos dolggal hozzá fordultam. Most kéthónaponként, tudóvízenyővel viszik kórházba.

Véletlen-e vajon, ahogyan egy faluban, egy városrészenben, egy munkahelyen összekerülnek az emberek? Vagy valamilyen megfoghatatlan, „misztikus” kapcsolatot van köztük??

Minden társadalmi közösség háló. A csomóknak, a szálaknak egymást kell tartaniuk, s ha valahol szakadás keletkezik, az egész bomlásnak indul.

Lelki szemeim előtt most már örökre ott fog lebegni a leeresztett redőny, a „chiuso per lutto” - fölírással. Hiába nyitották ki újra (mintha mi sem történt volna) a boltot. Hiába indult meg ismét, vidám nyári pezsgéssel, az élet.

Mi közöm, mi közünk a körülöttünk élő emberekhez?

Takarítóasszonyommal, az Olaszországból átjáró Irénével is figyelmesebben, hosszasan fogok ezentúl beszélgetni...

Saáry Éva, Lugano

Gyermekeknek

LAMPIONOKKAL A MÁRTON-NAPON

Iskolás koromban november tizenedyediké mindig vidám nap volt számomra. Izgatottan vártam, hogy az óra mutatója elérje a 11 óra 11 percet, hogy aztán abban a pillanatban társaimmal együtt felugorhassunk helyünkről és vígan közöljük tanárainkkal: megkezdődött a farsang. De november 11. nem csak a farsang kezdetét jelenti, hanem egy jelentős „magyar” szent névnapját is, hiszen 316-ban ezen a napon született a mai Szombathely környékén Márton, aki később Tours püspöke lett.

Amikor még ovis voltam, ez volt az év legizgalmasabb és legérdekesebb napja. Ha ekkor valaki bedugta fejét az ovi ajtaján, nagy sürgést-forgást, papírvágó-olólók csattogását és izgatott gyerekek vig hangzavarát hallhatta. Az óvó nénik segítségével szorgalmasan készítettük a szebbnél szebb lampionokat - papírból, kartonból, átlátszó fóliából, néha még gyöngyökkel és madártollakkal is ékesítve. Miközben az óvó nénik Szent Márton élettörténetét mesélték, mi libaformákba öntött tészta-ból kis „mártonlibákat” süttöttünk estére. A kellemetlen csak az volt, hogy délután, rögtön az ovi után, szüleink ágyba dugtak és aludnunk kellett. De ennek is megvolt az oka: ez volt „az a nagy nap”, amikor sötétedéskor a kertek alatt elindulhattunk, szüleink kezét fogva, hosszú sorokban, kivilágított lampionok-

kal a kezünkben, énekelve a „Martinszug”-ra - a Szent Márton felvonulásra.

Legmaradandóbb élményeim közé tartozik, hogy egyik évben Szent Márton tényleg megjelent óvodánkban. Piros köpenyben, kezében díszes karddal ült kis fehér pónilova hátán, és ő vezette az éjjeli menetet. Köpenye fele ekkor már hiányzott, és mindenki tudta, hogy azt már délután elajándékozta az ovis-bácsinak, aki diergő koldusnak öltözve elkéregette tőle.

Szent Márton ünnepe az ajándékozás, a szeretet napja, amikor megosztjuk javainkat a rászorulókkal. Szimbóluma a keresztény életnek, hiszen elvileg a keresztényeknek minden nap Szent Márton napja. Amint Márton átadta köpenye felét a fázó koldusnak, úgy nekünk is kötelességünk megosztani vagyonunkat másokkal.

A lampionok fénye, a gyerekek vidám éneke pedig, ugyanúgy fényt varázsol a sötét novemberi éjben, mint ahogyan a keresztény hit fényt varázsol az emberiség szívében. Ajándékainkkal, a rászorulókat támogatásával nem csak embertársainknak teszünk jót, hanem Isten iránti szeretetünknek is jelét adjuk, amint azt álomban Márton is hallotta: „bármit tesztek az embereknek, nekem teszitek azt” - mondta az Úr. Minden gyerekek vidám lampionozást és szép Márton-napot!

Kucsora Ági

Fiataloknak

TALÁLKOZUNK ERZSÉBETNÉL

A kereszténység kezdetétől szokás, hogy a templomoknak „nevet adnak”... Ez a szokás onnan ered, hogy a keresztényüldözés idején a keresztényeknek sem joguk, sem pénzük nem volt arra, hogy templomot építsenek. Rá voltak kényszerítve a bujkálásra, titokban, az éj leple alatt gyűlthettek csak össze valakinél, aki befogadta őket saját otthonába. S ilyenkor a jelszó így hangzott: találkozunk Ceciliánál, találkozunk Priszkánál, Urbánusznál, Apellesznál, Rufusznál... Bátor, istenfélő emberek voltak ők, akik megnyitották házaik, otthonaik ajtaját, hogy az maroknyi, néhány ember Isten Népévé lehessen, s az Úrral együtt ünnepelhesse az oltáriszentségben az Ő hűsvéti titkát. Később, amikor a keresztények szabadon gyakorolhatták hitüket, ezek a házak, otthonok voltak az első templomok. Az, aki először feltárta hívo-

gatóan házának ajtaját talán rég nem élt már, de a név maradt, a jelszó sem változott: immár szabadon, hangosan kiálthatták egymásnak az emberek: találkozunk imádni az Urat Ceciliánál, Priszkánál, Urbánusznál...

Találkozunk Erzsébetnél! Hangzik a szabad, hívogató kiáltás november 19-én szerte a világon. Egy szent hívogat, tárja fel házának kapuját, hogy ott találkozhassunk az Úrral. Betegeket ápoló, a szegényeknek ételt adó, a ruhátlanokat öltöztető jóság hív, hogy vele együtt imádkozzunk Istenhez minden elesett, bajba jutott emberért. Hív emberséggel, fiatalos derűlátásával, lendületével. Hívogat a szenvedélyesen táncolni és lovagolni kedvelő „magyar forgószél”, hogy úgy tudjunk szeretni, mint ő: hősiiesen - Isten, hitvest, koldust, szenvedést, Életet.

Pál atya

VÍZICSERKÉSZEK A DUNÁN

A Magyar Cserkész Szövetség, a Vági tütajtúra 90. évfordulója alkalmából, vízitábort szervezett a Dunán: „A Vágtól a Sugovicáig - Dunai Emléktúra 90” címmel. Az emléktáborra közel 90 cserkész érkezett Svédországból, Németországból, Ausztriából, Horvátországból és természetesen hazánkból. Augusztus 7-én dr. Bóna Zoltán táborparancsnok és Szűrányi György parancsnok helyettes vezetésével, dr. Szabó István (rf.) és dr. Beer Miklós (r. k.) püspökök áldásával Komáromban szálltunk vízre, hogy aztán levezünk Bajáig. A csapat négy rajra oszlott.

A Vági tütajtúra forgatókönyvét szem előtt tartva, az emléktábor 290 folyami kilométeres szakaszán, több helyi cserkészcsapat vacsorával fogadta a vízcserkészeket: Esztergomban, Budapestben, Kalocsán, és búcsúestén a bajiak halászlével vendégelték meg őket. Solton a rajok közti halászléfőző versenyt „lakoma” követte.

A tábortól lelkeseknek és Szabó Istvánnak, a kecskeméti piarista gimnázium igazgatójának köszönhetően, mindennap volt biblióra, áhitat, lehetőség gyónásra és szentmisére. Esztergomban felekezeti szinten volt szentmise, illetve istentisztelet, utána megtekintettük a Bazilikát. Kalocsán a helyi érsek meghívására augusztus 15-én körmenettel és érseki misével ünnepeltük meg Nagyboldogasszony ünnepét, míg a protestánsok hálaadó úrvacsorás istentiszteletet tartottak. Baján, augusztus 17-én délután közös, ökumenikus táborzáró istentiszteletet szerveztünk.

Az idei szép nyárnak köszönhetően a Dunában és ennek partján, vízben és szárazföldön lehetőségünk volt labdajátékokra, rajon belüli vízcserkész és táborozásra, kapcsolataink kiépítésére a Külföldi MCsSz és a MCsSz tagjai között.

Horváth Bernát,

a KMCsSz Búvár Kund Vízcserkészlet parancsnoka

MILYEN NYELVEN BESZÉL AZ EGYHÁZ?

A Római Katolikus Egyházban élünk és sokszor oly keveset tudunk arról, hogy mi köt bennünket össze és mi választ szét. Ilyen összekötő kapocs a nyelv az egyházon belül.

A katolikus egyházban nagyon sok nyelven beszélnek, de illik tudnunk azt is, hogy hat olyan nyelv van, amelyet az egyház ma hivatalosan használ, legyen az a honlapja vagy legyen az a zsinat nyelve.

Mint tudjuk, a latin nyelvet ma holt nyelvként tartják számon, és kb. ezer ember beszéli folyékonyan az egyházi latint. Ez mind a mai napig az egyház úgynevezett hivatalos liturgikus nyelve, amelyet csak a II-III. századtól használunk. Addig ugyanis a koiné ógörög nyelv volt az egyház hivatalos nyelve Rómában.

A latin a középkorban megszűnt élő nyelv lenni.

Ma az egyház honlapja 6 nyelven működik. Ezek a nyelvek 60 millió fölött beszéltek nyelvek, amelyeket az egyház használ.

A legtöbb katolikus spanyol anyanyelvű, a katolikusok 26%-a használja ezt a nyelvet a Földön és 358 millió ember anyanyelve, ugyanakkor második nyelvként 417 millió beszéli. A második nyelv a portugál, amelyet a katolikusok 12%-a használ, 176 millió ember pedig anyanyelveként használja. A harmadik nyelv az angol, amelyet a katolikusok 12%-a, 341 millió anyanyelveként, 508 millió ember pedig második nyelvként beszél. A negyedik helyen található a francia. A katolikusok 11%-a használja, 77 millió ember anyanyelve, 128 millió ember közvetítő nyelve. A katolikusok 5%-a az olasz nyelvet beszéli. Ez 60 millió ember anyanyelve. A német nyelvet a katolikusok 4%-a használja, és ez 100 millió ember anyanyelve.

A katolikusok 70%-a tehát 6 nyelven beszél, a többi 30% más nyelven. 23

A világvallások

II. János Pál pápa 25 éves fáradszolgálatánál papai szolgálata alatt a katolikus hívek száma 300-ezerrel növekedett. Ez azt jelenti, hogy 1978-hoz képest, amikor 757 millió volt a katolikusok száma, ma meghaladja az egymilliárd 100 ezret, ám a növekedés arányában kisebb, mint a népességszaporulat. Százalékarányban kifejezve a katolikusok ma 40 százalékkal többen vannak, miközben a népességnövekedés közel 46 százalékos volt.

Ha a katolikusokéhoz hozzáadjuk a többi keresztény számát is, akkor elmondhatjuk, a kereszténység a legnagyobb vallás a világon. A protestáns hívek száma 345 millió, az ortodoxok 210 millióan, az anglikánok 70 millióan vannak. A többi más keresztény felekezet együtt közel 400 millió hívót számlál. Így összesen 2 milliárd 125 millió keresztény él a világon. Ez a Föld 6 milliárd lakosának a 33 százaléka.

Lényegesen megnőtt azonban az iszlám hívők száma is, elsősorban azért, mert a muzulmán országokban nagyobb a népszaporulat. 2000 előtt a katolikusok voltak többségben, mostanra azonban a tendencia megfordult, a muzulmánok száma felülmúlja a katolikusokét. Egyes statisztikák szerint egymilliárd 200 ezer iszlámhívó él a világon.

A világ harmadik legnagyobb vallása a hinduizmus, 809 millió követővel. A buddhisták 360 ezren vannak. A hagyományos kínai vallásoknak 387 millió követője van, de egyesek szerint csak 225 millióan vannak. Az ateisták, közönyösök, semmilyen valláshoz nem tartozók számát 850-900 millióra becsülik. VR/MK

nyelv van a világon, Földön, amelyet 50 milliónál többen beszélnek.

Az egyház különös módon hagyott jóvá egy nyelvet liturgikus nyelvként: ez a nyelv az eszperantó, amelyet 2 millió ember beszél, ezer ember anyanyelve, és egy újságot is kiad Espero Katolika, Katolikus Remény néven, amelyet 1903 óta adnak ki, és X. Piusz pápa óta rendszeresen megjelenik.

Azt kevesen tudják, hogy az eszperantó nyelv az egyházon belül a hetedik nyelv, amely leginkább használatos közvetítő nyelvként.

Ez a világ legkönnyebb nyelve, amelyet tizedannyi idő alatt lehet megtanulni, mint bármely másik nyelvet. Az eszperantó korunk új latinja.

Amennyiben tehát nyelveket akarunk tanulni, érdemes a 7 nyelv közül valamelyiket megtanulni, hogy a világgal érintkezessünk.

Az eszperantó nyelv elsajátítása meggyorsítja más nyelvek tanulását, és ezért előnyös tanulni. Az eszperantó nyelvet tanár nélkül is tanulhatjuk, és 1 év alatt olyan szinten beszélhetjük, mint az iskolában az angolnál 12 év tanulás után. Az angol nyelvvel valamivel könnyebb az olasz nyelv, amely Róma és a Vatikán Állam hivatalos nyelve.

Tehát érdemes lesz az EU-ban nyelveket tanulni, hiszen ez a hetedik nyelv jelenti majd az EU 21 hivatalos nyelvéből, ha mindenki csatlakozik 2004. május 1-én, azt, ami nélkül nem boldogulunk az új közös európai hazánkban. 450 millió emberrel együtt kell élnünk, békében, szeretetben, és az egyház ebben az EU-ban folytatja majd a Krisztustól kapott küldetését.

Az utolsó népszámlálás adatai szerint Magyarország lakosainak 55%-a vallotta magát katolikusnak, Szlovákiában pedig 68,9%. Tehát van mit tennünk, hogy a Krisztustól kapott küldetésünket teljesíthessük!

Horváth Róbert atya, Szlovákia

Csehország - számokban

Csehország utóbbi nyolc évben folyamatosan csökkenő lakossága jelenleg 10.200.000 fő. Az elveszültek száma 90.000 évenként - 20 éve még 180.000 volt. A várható életkor nőknél 78,5, férfiaknál 72,2 év.

A munkában lévőkhöz havi átlagos keresete 16.200 cseh korona, vagyis 506 euró. A szegénységi minimum alatt élők aránya 5-6%, a hajléktalanok száma kb. 9.000.

Vallási szempontból a lakosság 32%-a vallotta magát valamely közösséghez tartozónak, a katolikusok aránya 27%. A lakosság 60%-a felekezeten nélküli!

A cseh egyházatartományban öt, a morva egyházatartományban három egyházegysége van, és van még egy görög-katolikus exarchátus is.

A 3112 plébániából mindössze 900 betöltött, a legtöbb pap nélkül van, különösen az egykori szudétánmet területek plébániái. Egy papra 2240 hívó jut, ha a diakónusokat is figyelembe vesszük, akkor 1690 fő.

A heti rendszerességgel templomba járók száma 400 000. A felmérésekből kiderül, hogy a valóban meggyőződéses ateisták száma csak 8%-ot tesz ki. Megtudhatjuk, hogy az emberek egyházhöz való viszonyulása nem változott. Az évente legalább egyszer templomlátogató hívek száma (a lakosság 20-25%-a) ugyancsak nem változik. Az újonnan keresztényté levők száma (mindenekelőtt a gyermekeké) évről évre alacsonyabb.

Egy másik felmérés során a megkérdettek néhány vallási csoportról nyilatkoztak: Jehova Tanúi: a megkérdettek 86,1%-a számára, az iszlám 67,7%-a számára antipatikus, ugyanakkor a Római Katolikus Egyház a megkérdettek 83,7%-ának szimpátiáját élvezte, a kereszténység együttesen pedig a 83,3 %-ának.

David Bouma/MK

Madridi levél

ISTEN IGÁJÁBAN

50 éve halt meg Nyíró József

Könyvespolcomon fehér halinába kötve a drámái hangvételi, önéletrajzi regénye. 1944-ig 74.000 példányban került az olvasó elé. 1932-ban jelent meg ezzel az ajánlással: „Kis feleségem nászajándéka ez a könyv, akinek tíz esztendővel ezelőt mindössze egy mezei virágsokrot adhattam.“ Nyíró élete nagy, de nem „végzetes” tévedését mondja el benne: hogyan ment a gyulafehérvári szemináriumba azzal a megmondolással, hogy özvegy édesanyján és három testvérén papként tud majd legjobban segíteni. (Ebben is tévedett: alkalom adtán az anya nyújt anyagi segítséget pap fiának.)

A szeminarista Nyírót kétségek gyötrik s a végén el is mond mindent a lelki vezetőnek. De ez nem tanácsolja el, talán Isten újját látja a dologban. A felszentelés napján is az jár az eszébe, hogy a Mindenszentek litániája alatt még felállhat és elmehet. De nem teszi meg. Aztán megnyugszik: „A töprengés, ingadozás megszűnt és a becsület határozottsága indított el az új úton. Pap lettem, állom.”

Hittanár lesz, káplán, tábori lelkész, végül falusi plébános. Megismerkedik a falusi székelyek nyomorával. Maga is szükségét szenved. Sok mindenben csalódik, nem utolsó sorban papjáról. Úgy bántanak vele, hogy a papi méltóságot kenyernek lássa, eszköznék vezető szerephez, előhaladáshoz. Feljebbvalóik előtt „szent harag” fogta el őket mások kis botlálai látásán s a püspökök kellett mérsékelnie buzgalmatukat.

Aztán jön az „Éljen Károlyi Mihály!” és az „Éljen Nagyrománia!”, a román megszállás, s közben megismeri a kis Bedő Ilonát. S hét évi papság után 1919-ben szegre akasztja a reverendát, megönsül, és molnárként keresi meg a mindennapit. Fiát, a kis Csabát maga kereszteli meg, beteg a gyerek, - primíciájára kapott stóllával a nyakán.

„A kicsi malom jár. Új zsákok emelnek a garat fölé. Alázatosan újból Isten igájába hajtom fejemet és fehéren fehér mést mondok. Új életünkre örülök... Istenből kenyeret...” Így fejeződik be a regény. Írói indulásáról már nincs benne szó.

Mindvégig megmaradt mélyen vallásos embernek, bár nehéz időkben sokat pereskedett Istennel. Bajor földön 1945 pünkösdjén először nem is akar misére menni. Máskor is (református) felesége biztatja: „Jöjjön, imádkozzunk, hiszen olyan régen nem imádkoztál!” Ő maga mondja el a menekültletről szóló regényében, az „Ime, az emberek”-ben. Fohással végződik, mikor az író halálsejtelmek gyötirik: „Uram! Ne legyen nehéz, és ne tartson soká!”

A könyv 1951-ben Madridban jelent meg, bár Buenos Airesben nyomtatták. A spanyol fővárosba előző év áprilisában érkezett, hogy a magyar nyelvű rádióadás munkatársa legyen. Innen rendezte ügyét az Egyházzal. Ezzel kapcsolatban téves adatok kerültek forgalomba. Többen írták, és hivatalos magyar körökben is azt hitték, hogy „élete végén megint katolikus pap lett”. A József Attila-díjas Hegedűs Géza viszont azt küntölte világgá, hogy szerzetes lett és spanyol kolostorban halt meg!

A „közsza hír” eredete talán abban keresendő, hogy a Nyíró-házaspár a Madrid tartománybeli El Escorialban a világhírű monostor közelében lakott, továbbá azt értették félre, hogy „ügyét rendezte az Egyházzal”. Ennek részletei nem ismeretesek. Az ilyen ügyekben akkor illetékes Hittani Kongregációnál a dolognak nem találták nyomát. Kada Lajos érsek arra is gondolt,

Folytatás a 6. oldalon

75 ÉVES

A MAGYAR MÁLTAI LOVAGOK SZÖVETSÉGE

Erre az évfordulóra emlékezett, ünnepélyes körülmények között, június 24-én a Magyar Máltai Lovagok Szövetsége. A 900 éves lovagrend ugyan már Árpád-házi királyaink alatt meghonosodott hazánkban és nagy elismerésre tett szert, ugyanarra, hogy az Aranybulla hét példány közül az egyiket Könyves Kálmán királyunk 1222-ben, alig néhány évvel a Rend alapítása után, a Szent János lovagokra bízta. Így hívták ugyanis a Lovagrend tagjait, akik betegpoló és szegényeket istápoló, „ispotályos” tevékenységükkel elsősorban a Szentföldön, de később Európa-szerte is kivívták a széles néprétegek tiszteletét és ragaszkodását. II. Endre királyunk maga is kérte felvételét a johannita rend tagjai közé.

A további évszázadok során a Lovagrend magyarországi története viszontagságos volt. A magyar lovagoknak sosem sikerült hosszabb időre önálló rendi egységet létesíteniük, míg 1928-ban meg nem alakult a Magyar Szövetség: február 9-én hozták az erre vonatkozó döntést és június 23-án történt az ünnepélyes kihirdetés.

A II. Világháború után a Rákosi-rezsim a Szövetséget feloszlatta, úgyhogy csak külföldön, a kimenekült Rendtársak összefogásának eredményeként élhetett tovább, folytatva segítő akcióit Magyarország felé is. Csak a rendszerváltozás tette lehetővé, hogy a Rómában székelő Szövetség visszatérhetett. Azóta a Lovagrend segítőszolgálat, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat által folytathatta a Rend céljainak elérését, az Egyház valamint a szegények, betegek, rászorultak szolgálatát.

A 75 éves jubileum ünnepségei egyrészt a múltat igyekeztek feleleveníteni, másrészt a Szövetség jelenlegi munkáját bemutatni, ugyanakkor a jövő feladatait is vázolni.

Az ünnepi megemlékezés hálaadó szentmisével kezdődött a budavári Koronázó főtemplomban (Mátyás-templom), amelyet Paskai László bíboros mondott, hat máltai káplánnal koncelebrálva. A bíboros szentbeszédében emlékeztetett a

Rend alapítására, hitbéli és humanitárius elkötelezettségére és hazánkban betöltött történelmi szerepére. Kérte a Rend tagjait, maradjanak hűek a Rend kettős céljához. A Koronázó Főtemplom zsúfolásig megtelt. A Lovagrend részéről 60 férfi és női rendtag vett részt.

A szentmisét a „Magyar Kultúra Alapítvány” Szentháromság téri dísztermében, a díszülés követte. A Szövetség elnöke, Osváth György bevezető szavai után dr. Kussbach Erich professzor, Ausztria volt magyarországi nagykövete tartott előadást „A Máltai Lovagrend Magyarországon” címmel, ismertette a Rend magyar rendtartományának történetét, érdemeit, viszontagságait, mindezt beleállítva a Rend nemzetközi kapcsolatarendszerébe és humanitárius tevékenységébe fejlődésének alakulásába.

Ezután a Magyar Szövetség lelkiatyja, dr. Frank Miklós prélatus „A Máltai Lelkiség a XXI. században” című előadásában arra mutatott rá, milyen alapvető fontosságú volt a Rend életében a természetfeletti szempontoknak; a lelkiséghez való ragaszkodás a nyitja annak, hogy a Lovagrend - más hasonló szervezetektől eltérően - mindmáig fenn tudott maradni. Ezért életbevágóan fontos, hogy a Rend és annak Magyar Szövetsége a jövőben is erre építse házát és tevékenységét.

A két előadás után következett a Szövetség ünnepi fogadása, amelyen megjelent dr. Málfi Ferenc professzor, a Magyar Köztársaság elnöke, hitvesével, Dalma asszonnyal. Üdvözlő beszédében méltatta a Lovagrend és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat segítő tevékenységét az elmúlt 14 esztendő folyamán és kérte, hogy ez ne szűnjön meg, mert hatalmas segítséget jelent a magyar társadalom nehézségekkel küszködő tagjai számára.

Osváth György, a Szövetség elnöke ebből az alkalomból, átnyújtotta a köztársasági elnöknek a Szövetség fennállása 75. évfordulójára megjelent emlékkönyvet.

F. M.

FÉL ÉVSZÁZADOS
A MÁLTAI SZERETETSZOLGÁLAT
NÉMETORSZÁGBAN

Az első lépést Konrad Adenauer néhai német kancellár tette, amikor az 50-es évek elején arra kérte a Máltai Lovagrendet, hogy szervezzen elsősegély tanfolyamokat a német püspökségek keretében. 1953-ban indultak a tanfolyamok, amelyek rövid időn belül annyira sikeresek lettek, hogy a Máltai Lovagrend Németországi Tagozata a Caritas-szal együttműködve megalapította a Máltai Szeretetszolgálatot. Célja már régen nem az elsősegély tanfolyamok megtartása. A Szeretetszolgálat az elmúlt évtizedekben Németország egyik legnagyobb karitatív szervezetévé nőtte ki magát. A sokezer - jórészt önkéntes - alkalmazott kórházakat és mentőszolgálatot tart fenn, odaadón foglalkozik a testi valamint a szellemi fogyatékosokkal, de a frissen bevándoroltakkal is. Jóideje átvette az idős, vagy magatehetetlen személyek otthoni ellátását melegelettel - jelenleg közel 4 és fél millió adag melegített szállítanak naponta a rászoruló lakására. Az 1956-os magyar szabadságharc hatására a Máltai Szeretetszolgálat kiterjesztette a tevékenységét a menekültek istápolására is. 1989-ben felismerve a Magyarországon rekedt, de visszatérni szívesen sem kívánók keletnémet helyzetét, Kozma Imre atya irányításával és a nyugatnémet nagykövetség anyagi segítségével a Máltai Szeretetszolgálat gondoskodott sok száz menekülni vágyó NDK-polgár napi ellátásáról. A táborból aztán 1989 augusztusában a Sopron mellett rendezett - úgynevezett - Páneurópai Piknik keretében csaknem mindenkinek sikerült átjutnia Ausztriába, majd onnan a Német Szövetségi Köztársaságba. De nemcsak Európában, hanem a világ más

távolabbi pontjain is jelen van a Máltai Szeretetszolgálat, hogy segítsen az inségek kerültek. Jelenleg a válság sújtotta Kongóban ugyanúgy megtaláljuk önkénteseket, mint Irakban vagy Szudánban. A katasztrófavédelemből is kiveszi részét a Máltai Szeretetszolgálat: tavaly nyáron közel ezer önkéntese dolgozott a kiöntéssel fenyegető Elba és Duna gátjainak erősítésén. A szervezet vezetője méltán figyelmeztette a berlini kormányt a katasztrófa-elhárítás erősítésére, mert csak így lehet hatékonyan válaszolni a természeti csapásokkal járó károkozásokra, vagy a nemzetközi terrorizmus fenyegetéseire. Országszerte nagy feltűnést keltett a vészhelyzetekre kiképzett lelkesek fellépése: ők ugyanis azonnal megjelennek a súlyos szerencsétlenségek színhelyén. A több, mint 100 emberéletet követelő eschedai vasúti szerencsétlenséget követően ezek a lelkesek foglalkoztak az áldozatok hozzátartozóival, de a mentésben résztvevő rendőrökkel, tűzoltókkal is, akik az iszonyú látvány miatt maguk is lelki segélyre szorultak. Az elmúlt fél évszázad során a szervezet 850 ezer támogatóval, 35 ezer önkéntessel és 3500 alkalmazottal rendelkezik, akiknek munkáját 3000 polgári szolgálatot tevő szervezet segíti. A Máltai Szeretetszolgálat fél évszázados fennállására rendezett nagyszabású ünnepségre két államfő, Rau német elnök, valamint a Máltai Lovagrend Nagymestere, Andrew Bertie is Kölnbe érkezett, de jelen volt a Caritas elnöke, Peter Neher is. A kölni Gürzenich Kulturközpontban tartott összejövetel tiszta hasznát segélyadományra fordították, amelyből ivóvíz-kutakat fúrnak Kongóban.

Vincze András

Londoni levél

ISTENKÁROMLÁS

Jogászok és teológusok vitáznak napjainkban arról, hogy helyes-e továbbra is megtartani az istenkáromlásról szóló angol törvényt, avagy immár eljárt felette az idő. 1989-ben a brit filmcenzorok erre a régi törvényre hivatkozva tiltottak be egy Avilai Szent Teréz látomásairól készített rövidfilmet, amely tulajdonképpen arról szólt, hogy egy apáca nem csak megrendítő sajnálatot, hanem fizikai vonzódást is érezhet a keresztre feszített Jézus Krisztus iránt. Ez valóban olyan téma, amit lehet pszichológiailag elemezni, tárgyalni, de a vizuális megközelítése kizárja a testiségen való felülemelkedettséget.

Anglia manapság liberális demokrácia és ezért van az istenkáromlásra vonatkozó törvény fenntartását ellenzöknek népes tábora. Mások úgy vélik, hogy jó, ha létezik ilyen törvény, mert ez is védi az államot a túlzott szekularizálódástól, jól-lehet ideje bizonyos pontjait átszövegni, korszerűsíteni.

Az istenkáromlás, mint olyan, régi problémája az emberiségnek, a Bibliáig megy vissza. A Leviták könyvében (24) van szó Isten nevének a káromlásáról. Egy fiatalember veszekedés közben káromkodott, „szidta a Nevet” és ezután az Úr azt mondta Mózesnek: „Vidd a káromlót a tábortól kívül... kövezzé meg a nép.” Majd: „Aki átkozza Istenét, viselje bűnét.”

Az angol jog persze nem ennyire szigorú, de istenkáromlás a „sérelem a keresztény valláson, azaz a keresztény hívők többségét felháborító tett és beszéd.” A legutóbbi eset, amikor Angliában e törvényre hivatkozva bebörtönöztek valakit 1921-ben volt. Az elítélt a Jeruzsálemba bevonuló Krisztust cirkszi bohóchoz hasonlította.

Létezett itt a szigetországban egy híres erénycsász, Mary Whitehouse, egy szemüveges kis néni, aki nemes életcéljának tekintette, hogy nyilvánosan és kellő felhajtással rendre utastisa a sajtót, a televíziót és a filmforgalmazókat, ha akár a vallást, akár az erkölcsöket veszélyben látta forogni. Mrs. Whitehouse nemzeti intézményre nőtte ki magát. Ő 1977-ben beperelte a Gay News című homoszexuális újság főszerkesztőjét, akire azután fel-függesztett büntetést és pénzbírságot rött ki a bíróság, mert leközlött egy költemény, melynek a témája a Krisztus oldalát ádóffó római katonára erkölcsértő homoerotikus fantáziálása volt.

1985-ben a brit jogi bizottság mindenestől meg akarta szüntetni az istenkáromlási törvényt. De nem sokkal később tört ki a botrány akörül, hogy a brit állampolgárságú, indiai származású úr, Szalman Rusdi ellen írták, azaz verbósszerű hírdetést a mohamedán Khomeini ajatollah, mert regényében gyalázta az egyházat. Az angliai mohamedánok sürgették ekkor, hogy a brit törvényt terjesszék ki minden vallásra, és ily módon Rusdüt a brit jog szerint is felelősségre lehessen vonni az általa leírtakért.

Jelenleg az a helyzet, hogy a katolikus és anglikán püspöki kar megéri az idők szavát, és hajlandó lenne hozzájárulását adni a régi törvénytisztező olyan értelmű átfogalmazásához, ami lazítana az istenkáromlás fogalmának meghatározásán, de ugyanakkor tiltaná a vallási gyűlölködést. Az idevonatkozó felmerülő kérdéseket a zsidók és a mohamedánok ragaszkodnak leginkább a klasszikus értelemben vett istenkáromlás törvényes tiltásához.

Ákárhogy alakuljon is az érvelés, és bármint változzék is ez a törvény, annyi bizonyos, hogy rettentő sok víz folyt meg a Temzén, amíg az a bizonyos Szent Teréz film vetítésre kerülhet Angliában. Ha valaha is, egyáltalán.

Sárközi Máttyás

ISTENNEL A HAZÁÉRT

Szeptember közepén ünnepelték a franciaországi magyarok a Rákóczi-szabadságharc kezdetének háromszázadik évfordulóját a Párizs környéki Yerresben. Az itteni (régvi nevén Grosbois) kamalduli kolostorban őrizték - végakarataikhoz híven - a fejedelem szívét mindaddig, amíg a nagy francia forradalom fel nem dülta az apátságot, s az aranyzelenében őrzött ereklye is elveszett.

Dél előtt ünnepi szentmisével kezdődött a program, amelyet a városka legrégebbi, XII. századi templomának lelkészével közösen celebrált Molnár Ottó pápai prelátus, a párizsi Magyar Katolikus Misszió plébánosa.

A koszorúzások, ünnepi beszédek a helyi Rákóczi-parkban lévő emlékoszlopnál voltak. A méltó keretről minden évben a város polgármesteri hivatala gondoskodik. A Marseillaise és a magyar himnusz elhangzása után koszorút helyeztek el a Rákóczi emlékoszlopnál a Magyar Köztársaság Elnökének képviselője és Hiller István, a Nemzeti Kulturális Örökség minisztere. A kegyelet virágait helyezték el az emlékműnél a Párizsban akkreditált vezető magyar diplomaták, a franciaországi magyar szervezetek, egyházak képviselői. A debreceni Rákóczi Tárogató-együttes muzsikája idézte a kuruc kor hangulatát.

Mádl Ferenc Köztársasági Elnök az ünnepelőkhöz intézett levelében hangsúlyozta: az elmúlt évtizedekben a szabadságharc jelmondatát - Cum Deo Pro Patria et Libertate - megcsontkítva idézték: Pro Patria et Libertate, az első két szót lehagyva, pedig a keresztény Magyarországot végigkísérte történelme során: mindig Isten segítségét kérve mentünk harcba szabadságunkért, vagy védjük hazánk földjét, s Európa kapujában az egész nyugati kereszténységet.

Ünnepi beszédet mondott Hiller István miniszter, Erdős András párizsi magyar nagykövet, Bodor Dezső, a Magyar Ház Egyesület elnöke. Az ünnepséget Yerres város polgármesterének, a megye nemzetgyűlési képviselőjének meleg szavai zárták. Ezt követően közös ebédre került sor a Magyar Ház Egyesület szervezésében, s a közel 180 résztvevő között

A regensburgi és a landshuti hívek körében

A Nap már kora reggel szélesre tárta fénylő sugarait. A Regensburg és környékén élő magyar hívek örömmel készülték fölkelésüknek, dr. Cserhádi Ferenc pápai káplán, németországi püspökkari delegátus fogadására. A szentmise elején v. Klimstein József, a Szentír Lovagrend tagja mondott köszöntőt. Cserhádi atya szentbeszédében hűségére és kitartására serkentette a magyar híveket. Távolságától is lehetünk hűséges, jó keresztények - mondta. A szentmise után a regensburgi Egyházmegyei Központ egyik klubtermében szép, bensőséges találkozóra és beszélgetésre került sor.

A látogatás délután 4 órakor folytatódott a Landshutban és környékén élő hívek körében. A szentmise elején Kandry Gábor, lelkes Landshut-i hívő köszöntötte a főlelkészt, és kiemelte a magyar szentmisék fontosságát, az emberek érdeklődését, ragaszkodását az őseinktől öröklött hithez. A szentmise után vastaps és terített asztal fogadta a kedves vendéget a landshuti St. Konrad plébániaotthon nagyertermében. Mindkét város magyar ajkú hívei örömmel várták és nagy szeretettel köszöntötték a főlelkész atyát, aki sok jó baráttal és régi ismerőssel találkozott a hívek körében. Az egész napos program késő este ért véget.

Bereczki Béla, plébános

szép számmal voltak francia barátaink is.

Este a Párizsi Magyar Intézet adott helyet Tolcsy László Rákóczi fantázia című műve ősbemutatójának. Telt ház előtt énekelték meg a Fejedelelem szívének legendáját, a szívet, amelyet a Saint-Germain-i herceg, nagyurunk fia szellemi és földi szférákban keres, időtől-tértől elszakadva. A Fejedelelem így énekel:

„Égi trónod fénye ragyog, lábaidnál boldog vagyok.
Üdvösséget Nalad nyertem, megnyugodhat tiszta lelkem.”
„Fájt az élet nekem nagyon, amde immár Nalad lakom.
Jó az Isten, lám csak vezet, szánja gyarló személyemet.”

Három nyelven: franciául, latinul és magyarul szól a mű, amelyben gregorián motívumok és magyar népdalok harmóniája egészíti ki egymást. A herceg kérésére végül meghallgatásra talál: az elvesztett atyai szív immár a fiú mellkasában dobog!

Az előadás sikeréhez a szerző mellett, többek között Sebestyén Márta népdalénekes és Sípos Mihály, a Muzsikás együttes prímása is hozzájárult.

A másnapi szentmisét a Magyar Katolikus Misszióban megtisztelte jelenlétével Ortutay Mária, a Duna Televízió kuratóriumának elnöke, valamint Patrubány Miklós, aki a Magyarok Világszövetségének emlékszálját adományozta a misszióknak (csakúgy, mint előző nap Yerres városának).

Délután Párizs 9. kerületi önkormányzatának Rossini termében a budapesti Széchenyi István Általános Iskola irodalmi önképzőkörének diákjai „A vezérlő fejedelem” című iskoladramájukat adták elő. A történet végigkíséri a szabadságharc eseményeit, ahogyan Mikes Kelemen írásba foglalja gazdája utolsó éjszakáján. A darab végén a Fejedelemléltolba mondja végrendeletét:

„És vesémet, mely mindig nemzetemmel dobogott,
rejtse tiszta természet, tiszta égből, magára nőő erdő
és csend a kamalduliak sírkerítésben.
Majd az a boldog nemzedék találjon rá, amelyek meghalja
Szavam és szívem dobbanását.
Az a nemzedék, amely méltó lesz a szabadságra!
Ők találják majd rám, s én velük leszek
Veled én közökül, én magyar nemzetem!”

Szeptember 16-án és 17-én a Párizsi Magyar Intézet szervezett konferenciát „A magyarok és Európa: A Rákóczi korszak” címmel. A meghívottak neves francia és magyar történészek, a kor kiváló ismerői voltak, többek közt Bernard Le

A Rákóczi-emlékmű Yerresben

Calloch, Kőpeczi Béla, R. Várkonyi Ágnes és Zachar József.

A nagy fejedelem franciaországi száműzetésben írta Vallomásait (Confessio peccatoris) latinul, Emlékiratait franciául. Ez utóbbiból idézünk: „Az Úr engem eszközül használt: hogy felébrezzem a magyarok lelkében a szabadságnak szerelmét.”

Dobriné Regéczy-Nagy Márta, Párizs

A BADACSONYI SZENT ANNA KÁPOLNA

A Balaton talán Badacsonynál a legsebbebb, mert errefelé árnyékolja partjait a legtöbb hegy. Itt keretkez a víztükör szelegélyt a legváltozatosabb és szeszélyes domb- és hegykioszorú. Itt látjuk a tó legsebbebb öblét, a Szigligeti öblöt, itt a tó legnagyobb hegye, a Badacsony. Aki a déli partról hajóval érkezik, változatos hegyláncot lát, ahogy közeledik a parthoz, mindinkább előtérbe kerül Badacsony varázslatos hegye.

Richard Bright angol orvos és geológus 1815-ben második magyarországi

Badacsony, Szent Anna kápolna

útján ismerkedett a Dunántúllal. Tapasztalatait terjedelmes (762 oldalon) úti naplóban örökítette meg. Fordítása magyar nyelven nem jelent meg, csak töredékekben: „Richard Bright utazásai a Dunántúlon 1815”, kevés példányszámú, kis kötetben került az olvasó elé 1970-ben. Ezt olvassuk benne Badacsonyról:

„Csobánc után Badacsonyba mentünk. Ez a hegy híres a boráról, amely nem sokban különbözik a tokajitól... Egy-két kisebb szőlő mellett haladtunk el. Az egyik az ünnepelt költő, Kisfaludy birtoka és nyaralója. Azután egy nagy szőlőhöz érkeztünk, amely herceg Eszterházyé. Kocsink itt várakozott ránk. Miután megnéztük a nagy szőlőprést, amely 72 ember egész napi szedését kiszajtolja, és azokat az edényeket, amelyekben mustból, ürmöből és más növényekből a híres ürmöst főzik...”

Herceg Ferencet is elbűvölte a hegy. Erről írja a Hűvösvölgy című memoárjában. „Huszonkilenc ószen szőlőt szereztem a Balaton mellett. Csathó Kálmánnal és feleségével [Cs. Aczél Ilona színművésznő] lementünk körülnézni, melyik volna megvenni való szőlő. (...) Lábdíhegyen, pontosan a Szent Ignác-kápolna kapuja előtt gumidefektünk lett. Miközben a sofőr felszerelte a pótkereket, mi leszálltunk és a tájképet néztük. (...) Egy öreg gazdaember, aki a kápolnával szemben nyíló kerítéskapuban pipázott, megkérdezte, hogy az uraságok talán szőlőbirtokot akarnak vásárolni? Nem szaporítottam a szót: megvettem a szőlőjét...”

Ezek után nem véletlen, hogy azok a magyarok, akik svájci emigrációba kényeszerültek a II. világháború után, a rendszerváltást követően itt vásároltak szőlőt. A nyarakat itt töltik ebben a bűbajos, békés környezetben. Pethe Ferenc (neve nem ismeretlen a lap olvasói előtt), szintén itt tölti a nyarakat. Felkeltette érdeklődését a XVIII. században épült, szomorú állapotban levő Szt. Anna kápolna. Neki és svájci barátainak tetemes adományai lehetővé tették a kis barokk épület felújítását. Különösen nagy áldozatot hozott a baseli Szent Erzsébet Egyházközség és a baseli Magyar Misszió Szeniorok Klubja. 2003. július 26-án volt

az újraszentelési mise, utána agapé a badacsonyi Borkutató Intézetben, a hajdani Ányos házban.

Szentgyörgyi Horváth Zsigmond volt a kápolna építtetője. Az alapkövet 1789. november 9-én helyezték el. A későbbi stílusban épült kápolna a település egyik legrégebbi épülete a Szegegy Róza háza mellett.

A szép kis kápolnát az Ányos és Kisfaludy szőlőbirtokos családok gondozták 1945-ig. 1884-ben alakították ki a kriptát. Itt nyugszanak a badacsonyi Ányos és Kisfaludy családok jeles tagjai és azok leszármazottai.

A Szentgyörgyi Horváth család Vas megyéből származott, tagjai Balatonfüreden laktak, de több birtokuk volt a Balaton környékén. A híres fűre di Horváth Zsigmond építtette. 1825-ben Horváth Anna tiszteletére rendeztek mulatságot itt. Ekkor indult el a szokás, hogy évente megrendezik a híres Anna-bált.

Forrai Márta, Kaposvár

Madridi levél

ISTEN IGÁJÁBAN

Folytatás az 5. oldalról

hogy halálos ágyán kapott „in articulo mortis” feloldozást. De nem így volt.

Nyíró utolsó írásában akad közvetett utalás. Betegségének addigi történetét mondja el 1953 nyarán. „A túlvilág küszöbén” címmel meg is jelenti a Havasok könyve külföldi kiadásában (1968), előtte pedig a Kopjafákban (1956) Észak-Amerikában. Később hozta a kolozsvári Művelődés is abban a hitben, hogy kiadatlán. Benne említi, hogy 1953 húsvéja után, „egy szomorú délután” felesége, „hiába titoktellelemmel és megrendüléssel mondja: Holnap meglátogatja egy franciskánus páter... Meg kellene győnőnie és áldoznia...” (A ferences Juhász Vince lehetett.)

Akkor tehát ennek már nem volt akadálya. Az elintézésnek 1953 áprilisa előtt kellett történnie, de már spanyolországi tartózkodása alatt, és szerepe lehetett Megyer József piarista atyának. Ő serkentette Nyírót és vehette igénybe a piarista rend magyar főnöke, Tomek Vince segítségét. Így a dolog rövidebb úton mehetett és kevesebb nyomot hagyott. Kórházba szállítása előtt az író El Escorialban megint a szentségekhez járult.

Nehéz elhinni, de így van: ötven esztendője távozott anélkül, hogy hazáját és gyermekeit viszontlátta és unokáit megismerte volna. Ötven esztendője, hogy egy napsugaras októberi délutánon, - 16-a volt, - e sorok írója feljegyezhetette utolsó szavait a madridi klinika rákoságyán. Nagyot fordult azóta a világ kereke. Művei újra megjelenhettek Magyarországon, újabb nemzedékek ismerhették meg Ugrai Nőrcinc (így!), Üdö Márton, Úz Bence, Tiborcz úr és Benkő Mária egyszerű történetét, meg a mádfelelvi siculicidiumét s a zsidói bölényét, kinek nevét régiesen „sibói”-nak írta. És elhallgaltak az eszelen, vádaskodó hangok, melyek „háborús bűnöst” (!) akartak belőle csinálni. Abból, akit madridi sírköve az Almudena temetőben „székely apostolnak” nevez! Tavaly decemberben Magyar Örökségdíjat is kapott. Kicsit későn, de kapott.

Rónai Loltán

Köszönjük, ha megújítja az ÉLETÜNK előfizetését!

HÍREK - ESEMÉNYEK

Nem katolikus szellemű

Ratzinger bíboros, a Hittani Kongregáció prefektusa felkérte a német püspököket, hogy lépjenek fel határozottabban a Donum Vitae nevű egyesület tagjai ellen, akik - a Vatikán döntésével dacolva - továbbra is együttműködnek a művi vetélésért folyamodó nők terhesség-megszakításának előkészítésében. A német törvények értelmében a magzatelhajtást csak tanácsadó előtt folytatott megbeszélést követően lehet elvégezni. A tanácsadásban a Donum Vitae képviselői is jelen vannak. A Német Katolikusok Központi Bizottságának elnöke, Hans Joachim Meyer viszont egy sajtónyilatkozatban óvott attól, hogy az egyház fellépjen azon hívők ellen, akik a Donum Vitae keretében a katolikus szellemű tanácsadást folytatják.

Csekélyes vallási ismeretek

Bernhard Grom müncheni jezsuita szerzetesrendjének folyóiratában aggodalmán adott kifejezést amiatt, hogy Európában az emberek egyre csekélyebb vallási ismeretekkel rendelkeznek. Grom atya szerint a tudatlanság előítéletek forrása és komoly akadályt jelent az integráció útjában is. Cikkében a jezsuita úgy vélte, hogy a vallási ismereteket nemcsak a hittanórán kellene terjeszteni, hanem a történelem-, irodalom- és szociológia-oktatásba beágyazva is, mert ezek nélkül a múlt kulturális öröksége is csak nehezen érhető.

Sikeres ökumenikus találkozó

A Bajorországi Katolikusok Központi Tanácsa sikra szállt az ökumenikus egyhá-

zi találkozók rendszeresé tétele mellett. Azzal érveltek, hogy a májusban Berlinben rendezett ökumenikus találkozó - már csak a jelenlévők nagy száma miatt is - óriási sikernek tekinthető. A következő ökumenikus egyházi találkozóra öt év múlva Bajorországban kerül sor.

Egyházak szerepe a válsághelyzetekben

A Német Vallástörténeti Társaság szeptember utolsó hetében, Erfurtban tartotta az évi találkozóját. Ezen 12 országból kerekelt 150 kutató vett részt, hogy megvitassa az egyházak szerepét a válsághelyzetekben. A témát a szent háború és a mártírium szempontjából közelítették meg. Az erfurti találkozóan elhangzott több mint 50 előadást könyv formájában is közléstessik.

Vincze András

A BALATONNÁL a németek már inkább eladják házaikat, minthogy vásárolnának. Ismét a magyarok keresnek ingatlant az idén is igen alacsony vízállású tó mellett. Az árak stagnálnak, sőt helyenként 10-15 %-kal visszaestek. Kerestek a 10-15 millió forint értékű nyaralók.

A „WALL STREET JOURNAL” mellékletében foglalkozott Magyarországgal, mint az Európai Unió jövőendő tagjával. A lap szerint az ország az elmúlt tíz évben politikailag, gazdaságilag és társadalmilag közelebb került az EU-hoz, de az egy főre eső bruttó nemzeti termék csak fele az EU-ban sereghajót Portugáliának, a gazdaság növekedése lelassult, a munkanélküliség emelkedik, az infláció is makacsul kitart a 4, 8 száza-

SZÁJRÓL SZÁJRA

Anekdoták a pápák életéből

Mikor Michelangelo befejezte a Sixtus-kápolna mennyezetét, falait díszítő freskjait az Utolsó ítéletet, III. Pál pápa szertartásmesterével Biagioval ment el megtekinteni a hatalmas művet. Biagio látva a freskót, azt a megjegyzést engedte meg magának, hogy az inkább illene egy vendégfogadóba, mint egy templomba. Michelangelo füléhez is eljutott a kritikusi megjegyzés és „nemes bosszúra” határozta el magát. A freskón látható alsó csoportba, Biagio vonásaival, hatalmas számfülekkel, egy embert festett, akit a démonok a pokol tüzére hurcoltak. Biagio bepanaszolta a művészt III. Pál pápánál és követelte az alak eltüntetését valamint a festő megbüntetését. A pápa válasza így hangzott:

- Kedves Biagio, talán te is tudod, hogy a földön és az égen kötni és oldani áll hatalomban. A pokolra azonban nem terjed ki hatalmam. Míután Michelangelo oda száműzött, sajnos nem tehetek érted semmit.

Egykoron szokás volt, hogy ha a pápa szótlanul egy üveg bort egyszer már fel lett szolgálva, másodszor nem kerülhetett az asztalra, még akkor sem, ha alig fogott belőle.

X. Piusz pápa röviddel megválasztása után, házi kápolnájában rosszul lett és környezete - felépülését elősegíteni akarva - néhány csöppet, vagy inkább néhány kortyot adott neki abból a 100 esztendő tokaji borból, melyet Ferenc József császár és király küldött a pápának. Ez az „életelixír” meg is tette a magáét és a Szentatya rövidesen sokkal jobban érezte magát.

Másnap titkárával, Msgr. Bressan-nal ült a reggelihez és az asztalnál így szólt: - Ma megköstöltem veled egy bort, melytől legalább 20 évet fiatalodni fogsz!

Ezzel utasítást adott udvarmesterének, hogy hozza be azt az üveg bort, melyből előző nap néhány kortyot ivott. Szegény udvarmester vörös lett, mint a pünkösdi róza és így dadogott:

- Szentatya... bizonyára emlékszik a régi rendeltre, hogy ami egyszer már fel lett szolgálva... szóval, ami egyszer már az asztalra került, azt másodszor nem szabad még egyszer... szóval, hogy ez szigorúan tilos!

- No jó - szólt X. Piusz, akkor most megszüntetjük ezt a tilalmat.

Az udvarmester arcszínében enyhe lilá árnyalatok jelentkeztek és egyre kétségbeesettebben nézett, de megszólalni nem tudott. X. Piusz pápa azonnal felismerte, hogy hiába szüntette meg a tilalmat, a bor egyszerűen nem kerülhetett az asztalra, ha csak csoda nem történik...

Ez az eset - így tartja a fáma - kihatással volt X. Piusz egész uralkodási idejére. Ha ezután a világ különböző tájairól kapott borosüvegekből kihúzta a dugót, azt az üveget a személyzet többlet nem kapta kézhez.

Ezeket az üvegeket a pápa gondosan szobájában őriztette és az utolsó kortyig felszolgálásra került tartalmuk.

A második világháború utolsó napjaiban, magas rangú tisz vezetésevel, amerikai katonák egy csoportja vett részt a pápai kihallgatáson. Mikor XII. Piusz pápa az audienca végén áldást akart adni a jelenlévőknek, a tisz lelkismeret furdalást érzett és így szólt: - Én nem vagyok katolikus, így nem fogadhatom az ön áldását.

A pápa mosolyogva így válaszolt: - Ti katonák, fogadjátok a pápa áldását. Ön pedig - fordult a tiszhez - egy öregember jókívánásait, áldását.

Szemtanuk szerint a tisz és szavak után térden állva fogadta az áldást.

Ramsay Győző

lék körül, holott a többi „visegrádi” országban csak másfél százalék körül mozog. (Angliai M. Tükör)

SZILÁGY MEGYÉBEN a tavalyi népszámlálás 248.407 lelket regisztrált. Ebből 176.875 a román, 57.312 a magyar és 12.583 a roma. A szlovákok száma lepadt 1.370 főre. A szlovákok nagy része ugyanis áttelepült Szlovákiába.

POZSONYBAN folynak a munkálatok a Szlovákiai Magyar Kultúra Múzeum kialakítására. Csáki Pál miniszterelnök-helyettes szerint idén az említett Múzeum, a hozzátartozó szklabonyai Mikszáth-ház, az alsósztrigovai Madách-múzeum, a magyar egyetem kérdésének rendezése és a pozsonyi Petőfi-szobor felállítására fordít nagyobb összeget a kormányzat. Egyedül a magyaroknak nem volt eddig múzeumuk Pozsonyban.

MAGYAR KATONATEMETŐ A DONNÁL. Többévi várakozás után végre sikerült az orosz féllel megállapodni a Voronyezs melletti magyar központ katonai temető ügyében. A Don-part legmagasabb pontján lévő, mintegy három hektáros temető több mint 17 ezer, a második világháború küzdelmeiben meghalt magyar katona nyughelye.

FILM-PARÓDIA CEAUŞESCURÓL. Romániai magyar színészek közreműködésével szatirikus film készül Ceauşescu román diktátor és neje, Elena életéről. A román-magyar koprodukciót Székelyföldön, Kolozsváron, Brassóban és Bukarestben forgatják, 70 hivatalos színész és 800 statisztá részvételével. A paródia - magyarul „Ro-Mánia” címmel kerül forgalomba. A film egyebek közt elmeséli, hogy a román diktátor elhiteti bolgár kollégájával, hogy Romániában háromszor szedik le az almatermést. Ezt a „csodát” a román szocialista mezőgazdaság az ágakra visszakötött gyümölcsökkel érte el.

A WASS ALBERT SZOBROK ÜGYE A szászrégeni rk. és holtmarosi ref. templomkertben felállított Wass Albert szobrok létjogosultságát vonta kétségbe a román Művelődés és Vallásügyi Minisztérium olyan feljelentések nyomán, miszerint Wass Albert háborús bűnös volt és antiszemita érzelmű. Ezzel szemben az USA kormánya a háborús bűnösség és a Wiesenthal Intézet antiszemitizmus vádját már réges régen elutasította. Időközben bírósági végzés alapján a szobrokat máris eltávolították. Az ügy még nem fejeződött be.

Sz. J.

A bécsi Szent István nap

A bécsi magyarság augusztus 23-án tartotta Szent István király emlékünneptét a Stephansdómban, amelynek kincstárában Szent István ereklyét őriznek.

Az ünnepi szentmisét Erdő Péter prímás, Esztergom-Budapest érseke - immár bíboros - vezette, vele koncelebrált Christoph Schönborn, bécsi érsek, bíboros, és mintegy 20 pap valamint diakónusok és teológus kispapok.

A résztvevők hívek igen sok helyről érkeztek! Voltak csoportok, akiket polgármestereik is elkísértek. A színes népi öltözékű zarándokok betöltötték a templomot, mintegy 1.200 személy vett részt az ünnepségen a kíváncsi turistákat nem számítva.

A szervező bécsi magyar lelkész Hegyi György, érseki tanácsos köszöntötte a megjelenteket, valamint hazánk Nagykövétét, Barsiné Pataky Etelkát, aki mindig szívesen látogatta ünnepeinket.

Schönborn bíboros is üdvözölte a magyar főpásztor és a híveket. Utalt arra, hogy a magyar-osztrák összetartásnak rendkívül jelentősége van. A közös hit nem ismerhet határokat, sem elválasztó korlátokat. Befejező mondata magyarul hangzott (szép magyaros kiejtéssel): „Éljen Szent István, a magyarok királya!”

A szentmise kezdetén, a magyar prímás válaszolt a bécsi érsek szavaira, hangsúlyozta, hogy Szent István király távolba tekintő törvényeket hagyományozott népére. Legyenek ezek eligazító útmutatók, és vezércsillagként világítsanak, amikor jövőnkrol, a nemzet jövőjéről van szó.

A hívek könyörgésében a Közép-európai Katolikus Napok céljait imádkoztunk. A magyar mellett német, szlovák, szlovén, horvát nyelven is felhangzottak a fohások. A Katolikus Napok Máriacellben fejeződik be: 2004. május 22-23-án. A befejező ünnepségre II. János Pál pápa is bejelentette látogatását.

A kultúrprogram keretében folklorisztikus csoportok mutatták be hagyományos táncukat, dalaikat, ragyogó, színes népviseletben a Stephansplatzon.

H. Gy., Bécs

Tanulmányi úton

Szeptember végén újra találkoztak a németországi magyar lelkészek. Az idei németországi magyar papi konferencia kellemes meglepetést tartogatott a résztvevőknek - hála Cserháti Ferenc főlelkészünk körültekintő szervezésének. A kiválasztott „főhadiszállás”, Amöneburg már a megérkezés pillanatában lenyűgöző bennünket: a tájból kimagasló, bazalt sziklatömb tetejére épült templom, a vár, a gyönyörű kilátás. A múlt is meglepetéssel szolgált: 721-ben Szent Bonifác e magaslaton épített kolostort, s ez lett missziós-térítő útjainak kiinduló pontja...

Az igazi örömhír még is csak ezután következett: találkoznak második napjára tervezett tanulmányi utunknak - Árpád-házi Szent Erzsébet nyomában - nincs akadály...

Találkozónk első napján ügyes-bajos lelkipásztori dolgainkkal foglalkoztunk, kiértékelvük munkánkat, s közben átértékelvük, hogy milyen jó megosztani a feladat terhet egymással, igazi társakkal, barátokkal, akik saját munkakörükben mindig találtak megoldást, ötletet, útmutatást a felmerülő lelkipásztori gondok megoldására... Útmutatást, bátorítást kaptunk a napi közös szentmisében és az elmélkedésekben is. Dr. Tempfli Imre szavai, gondolatai Szent Jeromosról, Li-sieux-i Kis Szent Terézről, az őrangyalokról, aztán tanulmányi utunk során Szent Erzsébetről, megerősítették, csiszolták lelkünket...

A konferencia másnapján korán reggel, a szentmise után útra keltünk Wartburg irányába! A világ minden tájáról érkező látogatók között elvegyülve, áhítattal jártuk a lépcsőket, termeket, amelyek egykor otthon adtak a „magyar forgószélinek”... Élete, sorsa, amly annyira más volt, mint a környezetéé, ott kavargott lelki szemünk előtt. A pajkos gyermekévek, fiatalsága, hitvesi szeretete, anyasága, szenvedése, jósága, imája...

Aztán tovább mentünk Creuzburgba, Erzsébet két gyermekének szülőhelyére. A táj itt barátságosabb, talán ezért is kedvelte ezt a helyet. Lehet, hogy itt udvara is barátságosabb volt hozzá...

De máris indultunk Marburg felé, rövid élete utolsó állomására, ahol vártak emlékei: a ferences klastrom, ma romos, mohás falak, valahol egy épületben az ispotály betegai, szegényei számára, s végül a hatalmas görög templom, amelyet sírjára emeltek... az üres szarkofág 1539-ből, az ereklyetartó díszes, gyönyörű ötvös munka, olyan, mint gyermekkorunk meséinek kincses ládája, benne a legértékesebb kincs: az Ő élete és cselekedetei.

Este lélekben gazdagodva érkezünk vissza Amöneburgba és hálát adunk Istennek a szép napért. Valamennyien éreztük: nem tudjuk mikor, de újra elővünk, és végigjárjuk ezt az utat!

Takács Pál

MAGYARNYELVŰ SZENTMISÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Itt közöljük a magyar lelkészek telefonaszámát és címét, ahol érdeklődni lehet magyarul szentmisék helye és ideje után. Megtalálható még a MKPK honlapján is:
<http://www.katolikus.hu/nov.html>

ANGLIA:

London: Msgr. Tüttő György főlelkész, Dunstan's House, 141, Gunnersbury Avenue, GB-London W3 8LE, **Telefon/fax: 0044/20/8992 2054**

ÉSZAK-ANGLIA:

Rochdale: Magyar Egyesület székházában. 76 a/78, Milnrow Road, minden hónap második vasárnapján 15.00-kor.

Wolverhampton: St. Andrew anglikán templomban, St. Andrew Close, Hunter Street-ről, minden hónap harmadik vasárnapján 15.00-kor.

Bradford: Magyar Egyesület székházában. 4, Walmer Villas, minden hónap harmadik vasárnap utáni szerdán, délelőtt 11.00 órakor.

Nottingham: Lengyel templomban, 2, Sherwood Rise, minden hónap negyedik vasárnapján 12.30-kor.

Érdeklődni: Ft. Fulöp Menyhért plébános, St. John The Baptist Presbytery, Dowling Street, Rochdale, OL11 1EX, **Tel./Fax: 0044-(0)1706/64 59 37.**

AUSZTRIA:

Bécs: Ft. Hegyi György, Ungarischer Röm. Kath. Seelsorgeamt, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, **Telefon/fax: 0043/1/526 49 72.** Misézó helyek: Bécs, Mödling, Wr. Neustadt, Florisdorf, Kaiser Ebersdorf.

Pázmáneum, Msgr. Dr. Csordás Eörs, rektor, szentmise: minden szombat este 18.30, A-1090 Wien, Boltzmanngasse 14, **Telefon: 0043-1-317 3656**

Burgenland/Alsóőrött: Pfarraum Unterwart, Ft. Horváth János, **Telefon: 0043/ 33/527 108**

Grác: szentmise vasárnaponként 10.00-kor v. 11.30-kor (hirdetéseknél megfelelően) Griesplatz 30. sz. alatt a Welsche-Kirche-ben, Ft. Paskó Csaba lelkész, Ugrí Mihály gondnok, **Tel.: 0043/316/68 35 08;**

Innsbruck: minden hónap 2. vasárnapján, Richard Wagner Str. 3., Dr. Magda Szilveszter diakónus, **T.: 0512/204 103**

Linz: Misézóhelyek: Linz, Wels. **Érdekl.: Ft. Szabó Ernő, Senefelder Str. 6., A-4020 Linz, Tel.: 0043/732/342-586**

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, vasárnap 12 órakor az Orsolyita-zárdában, Aigner Str. 135, változó dátummal. **Érdeklődni:** Schwarz Mária, **Telefon: 0043/662/820 139**

BELGIUM

Brüssel: Ft. Urban Imre, Mission Catholique Hongroise, Rue del' Arbre Bénit 123, B-1050 Bruxelles/XL, **Telefon/fax: 0032/2/64 85 336,**

Liege/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Aumônier Hongrois, Rue des Anglais 33., B-4000 Liège, **Telefon: 0032/ 4/22 33 910**

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Msgr. Molnár Ottó főlelkész, szentmise minden vasárnap 11-kor. Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 PARIS, **Telefon/fax.: 0033/1/42 08 61 70;**

Dél-Franciaország: Ft. Fülöp Gergely, Mission Catholique Hongroise, 74 rue du Grand-Roule, F-69110 Ste Foy-les-Lyon, **Telefon: 0033/4/78 50 16 36**

NÉMETORSZÁGBAN

AUGSBURG-i Egyházmegye: Misézó helyek: Augsburg, Neuburg a. D., Kempten. **Érdeklődni:** Ft. Báthory Lajos, **Telefon: (0821)22 92 838.**

BAMBERG-EICHHSTÄTT-REGENSBURG-i Egyházmegye: Misézó helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt, Lands-hut, Nürnberg, Regensburg. **Érdeklődni:** Ft. Bereczki Béla, Ungarische Katholische Mission, Tuchergartenstr. 2/A, D-90571 Schwaig, **Telefon: (0911) 507 57 96**

ESSEN-i Egyházmegye: Misézó helyek: Duisburg, Essen. **Érdeklődni:** Ung. Kath. Mission, Steeler Str. 110, D-45139 Essen, **Telefon: (0201)28 47 40** vagy Kölnben: (0221) 23 80 60.

FREIBURG-TRIER-SPEYER-i Egyházmegye: Misézó helyek: Karlsruhe-i székhely: Misézó helyek: Mannheim, Offenburg, Kaiserslautern, Saarbrücken, Freiburg, Karlsruhe, Pforzheim, Konstanz, Singen, Strasbourg, Mulhouse. **Érd.: Ft. Dr. Szabó József, Ungarische Katholische Mission, Schneidermühler Str. 12i, D-76139 Karlsruhe. Tel./Fax: (0721) 68 72 15**

BERLIN-i és HAMBURG-i Főegyházmegye, Hildesheim-i és Osnabrück-i Egyházmegye: Misézó helyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen. **Érd. Hamburgban:** Ft. Rasztóvics Pál, Ungarische Katholische Mission, Holdzamm 20, D-20099 Hamburg, **Tel.: (040) 25 077 83.**

KÖLN-i Főegyházmegye és **AACHEN:** Misézó helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach, Aachen. **Érdeklődni:** Ft. Lukács József, Ung. Kath. Mission,

Személy és áru fuvarozás Magyarországra. Elfogadható áron, megegyezés szerint, háztól-házig. **Telefon: D-0049-07034-62580.**

Apor Vilmos Vendégház Óbudán, tetőtérben kialakított komfortos szobáinkba várjuk csoportok és egyénileg utazók jelentkezését 23 főig. Az épületben kápolna működik, klub és előadó helyiségek berelhetők. Zárt parkoló van. **Érdeklődni:** munkanapokon 10.00-13.00 óra között telefonon, v. írásban: H-1035 Budapest, Kórház u. 37. **Tel.: 0036-1/250 78 69, Fax: 0036-1/368 98 69. E-mail: olikata@axelero.hu.**

Hévízen nyugodt környezetben apartmanok, lakások egész évben kiadóak. Ár: 21, 50 euró két személynek. **Telef: 0036-83/34 10 63.**

Átutazók, erdélyiek! Győr közelében modern, tiszta szobák főzőfülkével, fürdőszobával zárt udvarival parkolással 17 Euró. Szárföld, Fő u. 69-71. **Tel.: 0036-96/25 2155, 0036-30/58 49 643.**

A budapesti Szenci Molnár Társaság kiadásában megjelent Saáry Éva: A LUGÁNÓI TANYAI NEMZET NAPOK TIZENÖT ÉVE 1977-1991 című dokumentumkötete, Vass Dániel fotóisszlé-rációival. Megrendelhető a szerző címén: Éva Saáry, C.p. 78. CH-6906-Lugano-6. Ára (postaköltséggel) 20 Euró vagy annak megfelelő valuta.

Istenhívó r. k. nyugdíjas házaspár (geológus-környezetvédő, feleség, jó háziasszony, s társalgó, anyanyelvi tudással, saját maga, ill. családja megsegítésére) tisztességes bérért, hasonló munkajánlatokat vár magyar nyelvű plébániáktól, családoktól. **Tel.: 0036-30/412 08 75.**

Olcsón eladó a Mátra lábánál horgászótól 200 m²-es 2 szintes összkomfortos 5 szobás családi ház. **Tel.: 0036-20 373 59 53 v. 0041-76/501 69 42.**

Thieboldgasse 96, D-50676 Köln. E-mail: lukacs@web.de **Telefon: (0221) 23 80 60. Fax: 0221/232120** <http://www.Ungarnzentrum.de>

LIMBURG-FULDA-MAINZ-i Egyházmegye frankfurti székhellyel: Misézó helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Gießen. **Érdeklődni:** Ft. Takács Pál, Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt. **Telefon: (069) 24 79 50 21.**

MÜNCHEN-FREISING-i főegyházmegye: Misézó helyek: München, Rosenheim, Erding. **Érdeklődni:** Ft. Merka János, Ung. Kath. Mission, Oberföhringer Str. 40, D-81925 München. **Tel.: (089) 982637, 982638, FAX: (089) 985419. E-mail: ukm_muenchen.de; http://www.erzbistum-muenchen.de/ungarische-mission**

MÜNSTER-PADERBORN-OSNABRÜCK-i Egyházmegye: Misézó helyek: Hagen, Minden, Osnabrück, Bielefeld, Marl, Münster, Neukirchen-Vluyn, Dortmund. **Érdeklődni:** Ft. Bagossy István, Ung. Kath. Mission, Middelheld 24, D-48157 Münster-Handorf. **Telefon (0251) 32 65 01**

PASSAU-i Egyházmegye: Misézóhely: Passau: **Érd.: Ft. Szabó Árpád, Götzenorferstr. 5, D-94121 Salzb., Telefon: (08505) 12 29.**

ROTIENBURG-STUTTGART-i Egyházmegye: Misézó helyek: Stuttgart, Heilbronn-Horkheim, Balingen-Frommern, Ludwigsburg, Böblingen, Reutlingen, Schwäbisch Gmünd, Eisingen, Weingarten, Heidenheim, Friedrichshafen, Munderkingen, Ulm, Biberach. **Érdeklődni:** P. Gyurás István SJ, Ungarische Katholische Mission, Pfizerstr. 5, D - 70184 Stuttgart. **E-mail: ung.kath.mission.stuttgart@t-online.de http://home.t-online.de/home/ung.kath.mission.stuttgart**

WÜRZBURG-i Egyházmegye: Misézó hely: Würzburg. **Érdeklődni:** Ft. Dr. Koncsik Endre, Kardinal-Döpfner-Platz 7, D-97070 Würzburg. **Telefon: (0931) 38 62 43**

NORVÉGIA: P. Teres Ágoston SJ, Munkerudveien, 52, N-1165 Oslo. Szentmise minden hónap első vasárnapján 14-kor a Szent József kápolnában (Akersveien 4). **Telefon/fax.: 0047/22744 124**

OLASZORSZÁG

Róma: Msgr. Dr. Németh László főlelkész, Pontificio Instituto Ecclesiastico Ungherese, Via Giulia 1, I-00186 Róma. **Telefon: 0039/06/684-261.** Misézó helyek: Róma, Milano, Firenze, Bologna, Padova, Torino, Genova, Palermo, Catania.

SVÁJC

Zürich: Ft. Vizauer Ferenc, Röm. Katholische Ungarmission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich, **Tel.: 0041/1/36 23 303**

Bern: Röm. Kath. Ungarmission, Pf. 7717, CH-3000 Bern, **Tel. 0041/61/381 54 45 (Basel)**

Genf: Szentmise minden hó 1. és 3. vasárnapján. **Telefon: 00 41/21/7910458;**

Lausanne: Szentmise minden hó 2. és 4. vasárnapján. **Telefon: 00 41/21/6478 678;**

Fribourg: Szentmise minden hó utolsó vasárnapján 10.30-kor, az Orsolyiták templomban, (rue de Lausanne). Lelkész: Ft. Popa Péter, **Telefon: 0041/26/425 42 06** □

HIRDETÉSEK

Eladó egy négyszög m² alapterületű tizenhatodik századi kolostorépület, a hozzá tartozó másfél hektáros telekkel Sopronbánfalván, festői környezetben. Irányár: 220 millió forint. **Érdeklődni** lehet telefonon délelőtt fél tíz és fél tizenkét, valamint délután 2 és négy között: **Tel.: 0036-72/581 460, Fax: 0036-72/581 461.**

Magyar specialitások O. Bayer-M. - Gonda. Csomagot is küldünk! **Tel.: 089/12 96 393.**

Münchenben vasalást, házimunkát vállalok. Jelige: „szép munka”.

Laminált és parkett lerakás kedvezményes áron 17 éves szakmai tapasztalattal, mint asztalos, bűtorrestaurátor és parkettás. **Tel.: 089/37 07 37 v. 0175/91 27 811.**

Szentendrén, közvetlenül a 11-es út mellett, kertes, két bejárattal, irodának és vállalkozásnak is megfelelő családi ház eladó. Irányár: 73.850.000 Euró. **Érdeklődni:** **Tel.: 0049-2235/95 93 88.**

Vállalkozók figyelem! Szentendre és Pomáz határában létesülő új ipartelepek, közvetlenül a Pomázi út mellett, az Interspar oldalán, 32.000 m² telek eladó. Irányár: 73.850.000 Euró. **Tel.: 0049-2235/95 93 88.**

Szentendrén jó közlekedésű helyen, igényes kivitelű, hat éve épült összközműves lakóház, sorház utolsó tagjaként, saroktelekkel, négy hálószobával, 2 fürdőszobával, elegáns, kandellos, galériás nappalival, beépített konyha-bútorral és gépekkel, szaunával, szép örök-zöldekkel betelepített, intim kerttel eladó. Irányár: 215.000,00 Euró. **Tel.: 0036-26/319 263, E-mail: szabuda@mail.datanet.hu.**

45 éves magyar özvegyasszony, aki csinos, fiatalos, szőke, képzett, keresi társát, akivel szeretetét megoszthatná. Katolikusok és utazáskedvelők előnyben. **Tel.: 0041-76/501 69 42.**

Egyedülálló jó egzisztenciával rendelkező, fiatal (41), csinos nő társat keres. **Tel.: 0041-79/350 87 11.**

Egyedülálló 50-es filigrán, életvidám hölgy utazáskedvelő partnert keres. **Tel.: 0041-22/960 10 47.**

Gyula fürdővárostól 13-km-re, Elek központjában svábbáz jellegű, 110 m² lakóterülettel, parkostott udvarral és gyümölcskerttel, eladó. Irányár: 27.500 Euró. **Tel.: 0036-66/240 519 v. 0173-43 28 025.**

48 éves, 180 cm-es, német nyelvet igénylő férfi megismerkedne házasság céljából szimpatikus, csinos hölgyvel (35-45), fényképpel. **Tel.: 07195/580 317.**

Elisabeth, 47 éves, kedves, szorgalmas, ápolónő, munkát keres bentlakással. Főzés, takarítás, beteggondozást vállal, szívesen társna lenne hozzá illő férfinak. **Tel.: 0049-69/49 40 147.**

Az osztrák határhoz közel olcsón eladó telek. **Érdeklődni** lehet, **tel.: D-02371/27 790.**

UNGARN TOURS

Mindenmennyű utazási ügyével forduljon hozzánk bizalommal! Kartäuserhof 13-15, 50678 Köln. **Tel.: 0221-31 30 13/14, Fax 31 31 66. Osztrák-Magyar-Utazási Iroda.** Beszéljünk magyarul. Szilveszteri ajánlat 03. 12. 30-04. 01. 04.

EURÓPAI, NÉMETORSZÁGI OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

AZ ÉLETÜNK előfizetési árát kérjük helyi terjesztőinkkel (misszióinkkal) rendezni! Csak a kiadóhivataltól postázott újságok előfizetését kérjük az „ÉLETÜNK” müncheni postabank számlájára befizetni.

A szerkesztőség

HIRDESSZEN AZ ÉLETÜNKBEN

Hirdetési díjak

Apró-, házassági-, általános hirdetés ára soronként, kb. 40 betű	3,60 Euró
„Jelige” - postaköltség	3,60
Üzleti-, nyereséges hirdetés soronként	5,50
nagybetűs (kétsoros) sor	11,00
Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.	
Külön kívánásokat esetenként áruzzunk.	

Egymásutáni háromsori hirdetésnél 10 % - hatszori hirdetésnél 20 % - ill. egészévi hirdetés esetén 30 % kedvezményt adunk!

Hazai- erdélyi és felvidéki honfitársaink kedvezményes árat számítunk, soronként: 800,- Ft

A hirdetések befizetésének határideje legkésőbb a hó 10-ig!

A HIRDETÉSEK SZÖVEGÉÉRT, STÍLUSÁÉRT A SZERKESZTŐSÉG NEM FELEL!

● **HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!** ●
 Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után küldünk!

HELIOS PANZIO BUDAPEST

Budai, zöldövezeti, csendes panzió, melytől a belváros 1 buszjáratral 15 perc alatt megközelíthető, zárt parkolással, komfortos szobákkal várja vendégeit. H-1121 Budapest, Lidérc u. 5/a. **Tel/fax: 36-1-246-46-58 ill. 246-26-45** e-mail: roomheli@axelero.hu www.heliospanzio.hu

Budapesten lakáseladást-lakásvételt, lakásberbeadás, számlákat és ügyintézését vállalkoz. Horváth Gábor, **Tel.: 0036-30/97 18 147, e-mail: horvathgabor@ingatlan.com**

Párizsban élő gyűjtő szeretne magyar festményeket és zsolnai porcelán tárgyakat vásárolni, késpénzfizetéssel. Kérem, hívjon a 0033-660/55 73 03-as számon, vagy a kalmaklary@noos.fr e-mail címen.

Férfi (47/185/110) megismerkedne hajadonnal, vagy özvegyvel házasság céljából. Jelige: „GYERMEKET AKAROK”

„Kereszt és korona” kétrészes film németül a bajor-magyar kapcsolatok 1100 éves történetéről, VHS, PAL, 2x 45 perc. Ára: 30,00 Euró (2x15,00 Euró), megrendelhető: e-mailen: aravasz@web.de és fax: 0049-89-81 88 76 59.

Református istentiszteletek Münchenben: Reisinger Str. 11 (Sendlinger Tor) minden hó 1. 3. 5. vasárnap 16 órakor és 2. és 4. vasárnap de. 11 órakor. **Tel.: 089-149 31 72 és 601 13 35, www.reformatus-muenchen.de**

Kéziratokat kérjük lehetőleg e-mailen küldeni: eletuenk@gmx.de

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

MAGYAR KATOLIKUS DELEGATURA

Landwehrstr. 66 • 80336 München

Telefon: (089) 5 32 82 88

Telefax: (089) 5 32 82 45

Email: eletuenk@gmx.de

*
Felelős kiadó:
 a Magyar Katolikus Delegatura Főszerkesztő: Dr. Cserháti Ferenc
 A szerkesztőbizottság tagjai:
 Dr. Frank Miklós, Ramsay Győző,
 Szamosi József (olvásó és tördelő szerkesztő) és Vincze András.

*
Redakción und Herausgeber:

UNGARISCHE KATHOLISCHE DELEGATUR

Landwehrstr. 66 • D-80336 München

Chefredakteur: Dr. Cserháti Ferenc

Telefon: (089) 5 32 82 88

Telefax: (089) 5 32 82 45

E-mail: eletuenk@gmx.de

*
Abonnement für ein Jahr: 15,— Euro
 11 Exemplare
 nach Übersee mit Luftpost US\$ 50,—

*
ELŐFIZETÉS:

Az életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik,ők küldik szét, náluk is kell előfizetni! Tengerentúli, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 1,50 Euró
Előfizetési ár egy évre 15,—Euró
Tengerentúli US\$ 50,-

*
BANKSZÁMLÁNK:
 Ungarische Katholische Delegatur
 Sonderkonto „ÉLETÜNK”.
 Postbank München

Konto-Nr.: 606 50-803 - BLZ 700 100 80

*
Erscheint 11 mal im Jahr.

Satz: ÉLETÜNK

*
Druck: AMPER-WERBE-DRUCK Verlag Hammerand GmbH Hasenheide 11, 82256 Fürstenfeldbruck

*
Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHEIBEN bei.

*
A KIADVÁNYHOZ KÖRLELET MELLEKLÉTKEL.